Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 954 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՄԱՐՏ 1887 22 (Ն. Տ.) ՄԱՐՏ 1887 25 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 304

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونکیان خاننده [illegible]
[illegible] اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գանձելով արծաթ 160
» » Վեցամսեայ » » 80
» » Եռամսեայ » » 40
Գաւառաց » եւ օտարական
Թղթատարով տարեկան » » 240
Գաւառաց համար եւ օտարական
Թղթատարով վեցամսեայ » » 120
Օտար երկիրներու » տարեկան ֆրանք 56
» » վեցամսեայ » 28

Դասը գրելու [illegible] Տնօրէնութեան վրայ է,
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր,

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Ha. Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10 ՄԱՐՏ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(ՄԱՐՏ 14ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 19 ՄԱՐՏ.)

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՔ. Հաւասի հեռագիրն անցեալ օր կը խօսէր Պուլկարիոյ գործոց վերաբերեալ միջազգային քննութեան մը վրայ։ Սօֆիայէ այս մասին կը հեռագրուի մարտ 16 ին. Մեծ Տէրութեանց գործակալք գումարեցան Ռիզա Պէյի բնակարանին մէջ, մտածելու համար քննութեան վրայ զոր Տէրութեանց գործակալք պիտի ընէին՝ վերջին դէպքերուն պատճառաւ բանտարկեալ Պուլկարներուն բանտի մէջ տանջանքներ կրելուն նկատմամբ։ Յետ վիճաբանութեան որոշուեցաւ ետ կենալ այսպիսի քննութենէ մը, որ Պուլկարիոյ գործոց օտար միջամտութեան մը կերպարանք պիտի առնուր, և շատանալ պուլկար կառավարութեան կատարած քննութեամբ։ Պ. Պ. Քարավէլով և Նիքիֆորով երաշխաւորութեամբ բանտէ արձակուեցան։ Կ'ըսուի թէ նոր ամբաստանութիւններ կան նոցա դէմ։ Նաեւ Պէլով ռուս ճարտարագէտին բնակարանէն գրաւոր ապացոյցներ երեւան ելեր են թէ դաւադիրք մտադիր էին կրակ տալ Սօֆիայի չորս անկիւններուն։

—Տր. Ստրանսքի, պուլկար գործակալն ի Պելկրատ, որ Վիէննա ղրկուած էր Աւստրիոյ-Հունգարիոյ գլխաւոր պետական մարդոց հետ տեսակցելու, իրեն յանձնեալ պաշտօնը կատարելով մարտ 16 ին մեկնեցաւ Վիէննայէ։

—Ռիզա Պէյ պիտի աշխատի եղեր ընդհանուր ներում ստանալ Խնամակալութենէն՝ վերջին դէպքերուն պատճառաւ բանտարկելոց և աքսորելոց համար, կուսակցութեանց ընդհանուր հաշտութիւն մը գոյացնելու նպատակաւ։

—Մարտ 16 ին կը հեռագրուի Կ. Պոլսէ թէ Բ. Դուռը չէ պատասխանած պատերազմական տուգանքի պահանջման վրայ Պ. Նէլիտովի ծանուցագրոյն, և կարելի է որ տակաւին յապաղի իւր պատասխան։

—Նոյն հեռագիր կը ծանուցանէ նաեւ. «Պ. Նէլիտովի պահանջումն անցեալ շաբթու սրտայուզութիւն պատճառելէ յետոյ, հանդարտութիւն մը տեղի ունեցաւ, ըստ որում Ռուսիա հաստատապէս որոշած է չմիջամտել ի Պուլկարիա։ Ռուսիոյ այն որոշման պատճառ եղեր է Աւստրիոյ հաստատուն դիրքն, որում ոյժ կուտայ Անգլիա։ Ռուսական ակմբոց մէջ կ'ըսուի թէ Ռուսիա վայրկենապէս միայն ձեռնպահ կը մնայ, և կը սպասէ նպաստաւոր առթի մը՝ Տէրութեանց առաջարկելու համար Պեռլինի Դաշնագրոյն Պուլկարիոյ վերաբերեալ մասին ամբողջ կիրառութիւնն, և ընդ նմին Արեւելեան Ռումէլիի ուրոյն նահանգին վերակազմութիւնն, իւր կուսակալով։

—Վիլհէլմ կայսրն, Անգլիոյ Թագուհին և Ուէլլսի Իշխանն, իբրեւ ազգական կամ խնամի Ռուսիոյ կայսեր, հեռագրով շնորհաւորեցին զնա, հրաշիւք իւր ազատելուն համար այն դաւադրութենէ զոր ծանուցին Հաւաս, Ռոյթէր, Լ. Հէրալտ, եւն։

—Այս ծանր դէպքէ յառաջ «Սահմանադրութիւն խնդրող Ռուսերու» դաւադրութիւն մ'ալ երեւան հաներ է, որոյ վրայ հետեւեալը կը կարդանք Թայմզի մէջ. «Ձերբակալեալ բոլոր դաւադիրք քաղաքացի միջին դասուն կը վերաբերին, բաց յերկուքէն որք են զօրավար մը և կոմս մը։ Համախոհ էին նաեւ կայսերապահ զօրաց երկու սպայք, որք աստիճանազուրկ եղեր եւ յատուկ հսկողութեան մ'ենթարկուեր են։ Դաւակից քանի մը հարուստ կալուածատէրք յաջողեր են մեկնել մայրաքաղաքէն՝ դաւին երեւան ելնելէն առաջ։ Մինչեւ մարտ 10 ձերբակալութեանց թիւն 70է աւելի էր։ «Սահմանադրականաց» շարժումը բազմաթիւ ճիւղեր ունէր գաւառաց մէջ, թէ՛ ազնուականութեան եւ թէ սպայից մէջ։ Վիմագիր թերթ մ'ունէր, «Սահմանադրական» անուամբ, որ գլխաւորապէս կը հրատարակէր քաղուածներ սահմանադրական օրինաց եւ քաղաքական տնտեսութեան վրայ ճառող գիրքերէն։ Դաւադիրք ունէին նաեւ կանոնագիրք, որոց համեմատ ընթանալ յանձն կ'առնէին։ Պարտաւոր էին համախմբել իրենց գերագոյն պետին առաջին հրամանին վրայ, և անձնուիրաբար գործակցել ամեն բանի որով երկրին այժմեան դրութեան տեղ Սահմանադրականութիւն կարենային հաստատել։ Դաւադրաց նշանաբանն էր. «Ժողովուրդը Ջարին հետ, կամ ընդդէմ Ջարին»։

—Պ. տը Լէսէբս Պերլինէ վերադառնալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆլուռէնսի հետ։—Պ. տը Լէսէբս Պերլինէ մեկնելէն առաջ անգամ մ'եւս Վիլհէլմ կայսեր և կայսրուհւոյն ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

—Սեմլինէ կը հեռագրեն թէ Սերպիոյ Միլան Թագաւորը միանգամայն Պուլկարիոյ իշխան ընտրելու խօսք կայ եղեր։ Միլան չուզեր թէեւ ընտրուիլ, բայց Անգլիա, որ կը հաւանի Սերպիոյ Թագաւորին հակառուս ուղղութեան, կը ստիպէ զնա ընդունելու Պուլկարիոյ թագը։

—Ռիզա պէյ Բ. Դրան իմացուցեր է թէ Պուլկարիա, Սերպիա և Ռումանիա ամենայն փութաջանութեամբ կը խորհրդակցին զինուորական գործոց վրայ։ Պուլկար պաշտօնատարներ ղրկուեր են ի Պելկրատ և ի Պուքրէշ, ուղղակի բանակցելու համար։

—Մոսքուայէ կը հեռագրեն առ Հաւաս. «Լաւ աղբիւրէ քաղուած տեղեկութեանց նայելով, Պ. Պիզմարք գերագոյն ճիգեր կ'ընէ այժմ Ռուսիան և Ֆրանսան իրարմէ հեռացնելու համար։ Ահաւասիկ Իշխան-նախարարապետին այս նպատակաւ գործածած միջոցները. Պիզմարք Իշխան մի կողմէ աւելի կամ նուազ հրապուրիչ խորհուրդներ և առաջարկներ պարզելով Պ. Լէսէբսի, միւս կողմէ կը համոզէ Վիէննայի դահլիճն, որպէս զի Ռուսիոյ առաջարկէ Պալքանեան Թերակղզւոյն մէջ որոշել Աւստրիոյ և Ռուսիոյ ազդեցութեան շրջանակները.—գաղափար որ երբեմն շատ յարգ կը վայելէր։ Այս գաղափարի համեմատ, Պուլկարիա Ռուսիոյ բաժինն պիտի ինայ եղեր և Սերպիա՝ Աւստրիոյ։ Կրնանք սակայն հաստատել թէ Ռուսիա պիտի մերժէ այս օրինակ կարգադրութիւն մը, որ պիտի վնասէր Ռուսիոյ պատմական և ազատարար դերին, որուն համեմատ Ռուսիա կը ջանայ ապահովել Եւրոպիոյ մէջ իրեն համակրօն եղող բոլոր Պետութեանց անկախութիւնը։ Ռուսք կ'ըսեն թէ Ֆրանսա ևս զգոյշ պէտք է կենայ Պ. Պիզմարքի առաջարկներուն նկատմամբ, եթէ կ'ուզէ Եւրոպիոյ քարտէսին փոփոխման խօսք լինի իրեն։»

—Պերլինէ կը հեռագրուի առ Թայմզ թէ Պ. Լէսէբս ամենաբարձր աղբիւրներէ կատարեալ հաւաստիք ստացեր է Գերմանիոյ խաղաղասիրութեան նկատմամբ, և այս հաւաստիքը Ֆրանսայի կառավարութեան հաղորդելու պաշտօն ընդուներ է։

—Վիլհէլմ կայսրը Սև Արծուի բարձրագոյն պատուանշանը նուիրեց Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Ռօպիլանդ Կոմսին, որ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ հետ Իտալիոյ դաշնակցութեան նորոգման առաւելապէս աշխատող նախարարն եղած է յԻտալիա։

—Թայմզին Բեդերսպուրկի թղթակիցը մարտ 15 թուով հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ Լէ-Տը-Հէրալտի երկիցս յիշատակած դաւադրութեան դատապարտելի փորձին վրայ, որ բարեբախտաբար ի դերեւ ելած է.—

«Գերման ոստիկանութիւնն ամեն բան կանխաւ գիտէր, և ի վաղուց հաղորդած էր Բեդերսպուրկի ոստիկանութեան։ Ինչպիսի զարմանալի կազմակերպութիւն մ'է այս գերման ոստիկանութիւն որ ռուսո-թուրք պատերազմէն ի վեր ամեն ռուս դաւադրութիւն նախատեսած էր, թէպէտ իւր ազդարարութեանց միշտ ականջ կախած չէ Բեդերսպուրկ։ Ձմեռնային Պալատան պայթումէն առաջ, Պերլինի ոստիկանութիւնը ղրկեց Պալատան մէկ յատակաձեւը, զոր ձեռք անցուցած էր, և յորում երեք խաչաձեւ նշաններ կային այն կէտերու վրայ ուր դաւադիրք զետեղած էին պայթուցիկ նիւթերը։ Բայց ժամանակին Պալատան նախարար Ադլերբերկ կոմսն և Պալատան հրամատարք ծիծաղեցան այնպիսի բանի մը կարելիութեան վրայ, մինչեւ որ պայթումն իրօք տեղի ունեցաւ Ջարին ճաշելու սենեկին ներքեւ։ Բեդերսպուրկի կուսակալ Կրեսէր զօրավարն ևս աւելի քան տասն օր առաջ գիտէր թէ Ոչնչականք բան մը կը պատրաստէին։ Կասկածելի ուսանողաց ոմանց վրայ սաստիկ հսկողութիւն ի գործ կը դրուէր։ Զօրավարն իրողութիւնը ծանոյց Ջարին, որ հետեւապէս իմացուց կայսրուհւոյն թէ մարտ 1,13 ին Կաչինա պէտք է վերադառնան անպատճառ. (Բեդերսպուրկէ դուրս կայսերական դղեակ.) թէպէտ կայսրուհին շատ կը փափաքէր Մեծ Պահոց զուարճալի եղանակը Բեդերսպուրկի հաճոյալից ընկերութեան մէջ անցունել։

«Շաբաթ օր, Բեդերսպուրկի բերդին մայր եկեղեցւոյն մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեցաւ կայսերական գերդաստանին համար, և յետ այս պաշտաման կայսերական գերդաստանը Մեծ Մորսքայի և Վոսնեսենսքի պողոտաներէն Վարշաւեան երկաթուղւոյն կայարանը պիտի երթար, անտի յատուկ կառախմբով Կաչինա երթալու համար։ Փողոցին մէջ բազմաթիւ ծպտեալ ոստիկանք կը շրջէին։ Օդը պայծառ էր, և սառուցիչ ցուրտ մը կար, նման վեց տարի առաջուան կիւրակի աւուր, երբ Ջարին հայրն սպաննեցաւ։ Մինչ Աղեքսանդր Գ. և կայսրուհին բերդին եկեղեցւոյն մէջ էին, սառուցապատ Նեվայի վրայ, ծպտեալ ոստիկանք ոմանք կը հետեւէին զոյգ մը կասկածելի ուսանողներու, երբեմն իրաւագիտական վարժարանէն արտաքսեալ, որք վեր վար կը պտըտէին Մեծ Մորսքայա պողոտային մէջ, մին թեւին տակ մեծ գիրք մը բռնած, միւսն ալ պայուսակ մը ուսէն կախած։ Ասոնք միմեանց աչքէն կ'անցնէին ու կը դառնային յաճախ, առանց իրարու հետ խօսելու, և այս բան գիտուելով ծպտեալ ոստիկանց ուշադրութիւնը զարթոյց։ Եւ երբ երկու նախկին ուսանողք խօսակցեցան, ոստիկանութիւնը փութաց ձերբակալել զանոնք։ Քիչեր ուշադրութիւն ըրին ձերբակալութեան. զի երկու նախկին ուսանողք առանց դիմադրութեան գացին բանտ։ Երբ հասան քաղաքային պաշտօնատունն, և կարծեցեալ գիրքն ու պայուսակը վար առնուեցան և քննուեցան, ստուգամբ գիտուեցաւ թէ երկուքն ալ դըժոխային մեքենայներ էին։ Մասնագէտք հաստատեցին թէ գործածուած պայթուցիկ նիւթը շատ հեռուներն ազդեցութիւն ընելու չափ հզօր էր։ Ետքը ձերբակալեցաւ երրորդ անձ մը, որ Բոլդավայի գաւառէն գիւղացի մը կը կարծուի, և աւելի ետքն երեք անձինք ևս։ Առաջին անգամ ձերբակալեալները չյայտնեցին իրենց անունները, և ո՛և է տեղեկութիւն չտուին։ Բայց ոստիկանութիւնն արդէն գիտէր նոցա բնակարանն, ուր գտաւ ուրիշ պայթուցիկներ։ Երկու գլխաւոր յանցապարտք միատեղ բնակեր են, կամ իրարու շատ մօտ։

—«Ձերբակալութեանց կատարումէն անմիջապէս յետոյ, Ոստիկանութիւն հեռաձայնով գործն իմացուց բերդին, և Զօր. Կրէսէր եղելութիւնն հաղորդեց Ջարին, որ հրամայեց նմա՝ բան չըսել մէկու մը։ Ն. Վեհափառութիւն ևս՝ չըսաւ նոյն իսկ կայսրուհւոյն։ Երկաթուղւոյ կայարանն երթալու համար կայսերական գերդաստանն ուրիշ ճամբայ մը բռնեց։ Կայսրն ու գահաժառանգ Իշխանն առջեւէն կ'երթային քալելով, և կայսրուհին անոնց կը հետեւէր կառքով։ Երկաթուղւոյ կառախումբը դէպ ի Կաչինա ուղղուելէն ետքը միայն կայսրը խօսք բացաւ կայսրուհւոյն՝ մեծ վտանգին վրայ զոր անցուցած էին նոյն ժամուն։ Կայսրուհին շատ յուզուեցաւ, և կ'իմանամ թէ Արքունիքն ամբողջ տխրած է։»

—Չեռնագորայէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Նիքիդա Իշխան բացակայութեան արտօնութիւն տուեր է բանակին սպայից, պայմանաւ որ առաջին ազդարարութեամբ իրենց գնդոց գլուխն անցնելու պատրաստ լինին։ Այս արտօնութիւն արդիւնք է եղեր չեռնագորեան պատերազմական գործունէութեան վրայ ի Ցէդինէ Տէրութեանց ներկայացուցիչներուն ըրած դիտողութեանց։

—Թայմզի Վիէննայի թղթակիցն հետեւեալ կերպիւ արձագանգ կուտայ Մոսքուի վերջին թուերէն միոյն մէջ երեւցած ծանօթ լուրին։

«Ոչ միայն ռուսահպատակ Հայք տակաւ առ տակաւ կը բռնադատուին ընդգրկելու օրթոտոքս կրօնն, այլ նաեւ Ռուսիա ի Փոքր Ասիա կը տարածէ նոյն տնօրինութիւններ։ Ի Կարին նոր վանք մը պիտի հաստատուի ռուս կրօնաւորներով, յառաջացնելու համար ռուսական ծաւալումն ի Փոքր Ասիա։»

—Պերլինէ կը հեռագրուի առ Թայմզ թէ Ջարին դէմ ուղղեալ պժգալի փորձը խորին սրտայուզութիւն պատճառած է ի Բեդերսպուրկ, և մինչեւ մարտ 16, 48 յեղափոխականք ձերբակալուած են։ Բայց Ջարին մարտ 15 ին Բեդերսպուրկ վերադառնալով իւր եղբօր՝ Վլատիմիր Մեծ-Դքսին՝ պարահանդէսին ներկայ գտնուիլը կը ցուցնէ թէ Ջարն ըսել կ'ուզէ իւր ներքին թշնամեաց թէ ահաբեկած չէ՛ իրեն դէմ ուղղեալ վերջին փորձէն, և չպիտի փոխէ իւր ներքին քաղաքականութիւն։»

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԱՒ ԱՌՆՈՒԱԾ

ՌՈՒՍԻԱ. Ջարին կառավարութիւնը փութոյ անդուլութեամբ յառաջ կը տանի ազգային միութեան գործը, թէ՛ ռուսացնելով ոչ-սլաւ ցեղերն որք կը գտնուին քանի մը նահանգաց մէջ, թէ՛ այլուր կասեցնելով օտարազգեաց խուռն գաղթումը։ Պալթիկեան նահանգաց ռուսացումն առաջ կը տարուի յամրաբար, սակայն ապահովապէս, յորմէ հետէ Վլատիմիր Մեծ-Դուքսն յայտարարեց ի Տորբադ թէ հարկ է աւելի սերտ կապակցութիւն այդ երկրին բնակչաց եւ կայսրութեան միւս մասանց բնակչաց միջեւ։ Այս պահուս, Ռուսիոյ զանազան մասանց կառավարիչներն ի Բեդերսպուրկ կը գտնուին և կը խորհրդակցին՝ միջոց մը խորհելու համար սահմանագլխոյ նահանգաց ապահովութեան, որք տեսակ մը գերման արշաւանքի սպառնալեաց ներքեւ կը գտնուին։ Տեսնուեր է թէ բազմաթիւ Գերմանք վերջերս կալուածներ գներ են իրենց երկրին սահմանակից նահանգաց մէջ, Քովնոյի, Գրոտնոյի, Շավլիի, Ռոսիէնիի կողմերն եւ Բալիշի ու Վարշաւայի միջնեղը։ Կայսրութեան սահմաններուն վրայ ստուարաթիւ օտար տարրի մը ներկայութիւնն երկիւղ պատճառեր է թէ՛ ռազմագիտական և թէ՛ քաղաքական ու տնտեսական տեսակէտով։ Նախարարաց խորհուրդը խնդիր յարուցեր է թէ պէտք է արգելուլ օտարազգեաց հողային կալուած գնել այդ կողմերն, և այդ տնօրինութեան վրայ է որ կառավարիչներն ի ժողով հրաւիրուած են մայրաքաղաքին մէջ։ Մինչեւ ցարդ որոշում չէ տրուած։

(Թ. Ռ.)

— ԱԼԶԱՍ-ԼՈՐԷՆ. Ալզաս-Լորէնի նահանգային ժողովոյ մէջ, նահանգային նախացոյցի վիճաբանութեանց միջոցին, երեսփոխան Պ. Վինդըրըր քննադատեց ինչ ինչ միջոցներ զորս կառավարութիւնը տնօրինած էր և մտադիր էր տնօրինել ընդդէմ ֆրանսական տարրին։ Ատենաբանն առիթէն օգուտ քաղեց յայտարարելու համար, յանուն բոլոր ալզասցի երեսփոխանաց, թէ ընտրութիւնք կատարուած էին արտաքին ամեն ազդեցութենէ զերծ։ Ալզաս-Լորէնի քաղաքական դեր-տնօրէն Պ. Բուդքամըր պատասխանեց. «Թէեւ այս նիւթին վրայ վիճաբանութիւնք տեղի կ'ունենան ի բացակայութեան նահանգային քաղաքական տնօրէնին, չեմ կրնար առանց պատասխանի թողուլ Պ. Վինդըրըրի խօսքերը։ Կառավարութեան տնօրինելիք միջոցները չեն կրնար ենթարկուիլ նահանգային ժողովոյ քննադատութեան. Պաշտօնեայք կայսեր ծառաներն են և ոչ թէ Ալզասեան ժողովին. իրենց պաշտօնը պիտի լինի պահպանել կապերն որք Ալզաս-Լորէն կը միացնեն Գերմանիոյ։ Կառավարութիւնն որոշած է միջոցներ ձեռք առնուլ ո՛չ թէ ընտրութեանց արդեան պատճառաւ, այլ այդ ընտրութեանց միջոցին տիրող ոգւոյն պատճառաւ։ Կառավարութիւնը մի միայն ի գործ պիտի դնէ իւր հարկ դատածն երկիրը պաշտպանելու համար ընդդէմ ապօրէն գրգռմանց։ Տնօրինութիւնք ի գործ պիտի դրուին, առանց հոգ ընելու թէ հաճո՞յ են թէ ոչ։ Կառավարութիւնն համոզուած է թէ եկած է վայրկեանն յորում իւր փափաքածէն աւելի խիստ տնօրինութիւնք անհրաժեշտ են։»

—ՉԻՆԱՍՏԱՆ. Լոնտոնէ կը հեռագրեն թէ անգլիացի նաւապետ Լանկ, որ Բէյեանի նաւատորմին ծովակալի պաշտօնը կը վարէ, Եւրոպա հասած է ստանալու համար չորս մարտանաւեր, որոց երկուքն յԱնգլիա և միւս երկուքն ի Գերմանիա շինուած են՝ չինական կառավարութեան համար։

— ԱՆԳԼԻԱ. Անցեալ երեքշաբթի, Տըպլինի քաղաքային խորհրդոյ անդամ Սըր Ճորճ Օուէնս առաջարկեր է յանուն խորհրդին խնդակցութեան ուղերձ մը ղրկել Վիքթորիա Թագուհւոյն՝ իւր յառաջիկայ յոբելեանին առթիւ։ Տըպլինի Լորտ-քաղաքապետ

—)(62)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՀԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԴԱՊԱՐԻԿՈՎ

ԵՐԿՐԱԽՈՅԶԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵՔ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ ԱՓՐԻԿԷ

ՊԱՆԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ ԼԲ.

«Պարթի ուղին կը գտնենք վերստին, ըսաւ։ Աստ բաժնուեցաւ նա իւր երկու ընկերներէն։ Մին, այն է Րիչարտըն, Ջինտէրի ուղւոյն պիտի հետեւէր, միւսն ալ, այն է Օվէրուէկ, Մարատիի ուղւոյն։ Եւ կը յիշէք թէ այս երեք ուղեւորներէն Պարթ միայն կրցաւ վերադառնալ յԵւրոպա։

—Ըսել է, ըսաւ որսորդը քարտէսին վրայ Վիքթորիայի բռնած ուղղութեան նայելով, մեք ուղղակի դէպ հիւսիս կ'երթանք։

—Ուղղակի, սիրելի՛ Տիք։

—Այս բան քիչ մ'երկիւղ չէ՞ տար քեզ։

—Ինչո՞ւ համար։

—Անոր համար որ այս ճամբան զմեզ Տրիփոլի կը տանի մեծ անապատին վրայ։

—Օ՛, այնչափ հեռի չենք երթար, բարեկամ, գոնէ կը յուսամ։

—Բայց ո՞ւր կ'ուզես տանիլ մեզ ուրեմն։

—Տեսնենք, Տիք, չե՞ս ուզեր այցելել Թէմպուքթու։

—Թէմպուքթո՞ւ։

—Անշուշտ, յարեց Ճօյ, ներելի չէ Ափրիկէի մէջ ուղեւորել առանց տեսնելու Թէմպուքթու։

—Ուրեմն դու խորհրդաւոր քաղաքը տեսնող հինգերորդ կամ վեցերորդ եւրոպացին պիտի լինիս։

—Ո՛ն, ի Թէմպուքթու։

—Ուրեմն թո՛ղ մեզ որ լայնութեան տասն-եօթներորդ եւ տասն-ութերորդ աստիճաններուն մէջ տեղն հասնինք, և անդ նպաստաւոր հով մը փնտռենք որ դէպ յարեւմուտք քշէ զմեզ։

—Լաւ, պատասխանեց որսորդը. բայց տակաւին շատ ճամբայ ունի՞նք հիւսիսի կողմ։

—Հարիւր յիսուն մղոն առ նուազն։

—Ուրեմն նինջեցէք, պարո՛ն, պատասխանեց Ճօյ, դուք ալ, տէ՛ր իմ, Պ. Քէննէտիի պէս ըրէք. անշուշտ քունի պէտք ունիք, վասն զի անխորհրդաբար արթուն կենալ տուի ձեզ։»

Որսորդը պառկեցաւ վրանին տակ. բայց Ֆըրկիւսոն, որ կը դիմանար յոգնութեան, շարունակեց զիւր հսկողութեան պաշտօն։

Երեք ժամ յետոյ, Վիքթորիա [illegible] կ'անցնէր կարծր երկրի մը վրայէ, ուր բարձր եւ մերկ լերանց շարքեր կը տեսնուէին հատուածեալ ապառաժներով. Սարերէն ոմանք մինչեւ չորս հազար ոտք բարձրութեան կը հասնէին. Ընձուղտներ, [illegible] ու ջայլամներն հրաշալի ճարպկութեամբ կ'ոստոստէին [illegible], պատռուածներու [illegible] մէջ. Անապատին [illegible] Աւելիմինեան [illegible] երկիրն էր, որոյ բնակիչք իրենց երեսը կ'ածկեն բամբակեայ երիզով, ինչպէս իրենց վտանգաւոր դրացի Թուարէկներն։

Գիշերուան ժամը 10 ին, Վիքթորիա, քսան ժամու մէջ երկու հարիւր յիսուն մղոն ճամբայ ընելէ յետոյ կանգ առաւ կարեւոր քաղաքի մը վրայ. Լուսնին ազօտափայլ լուսով կ'ընդնշմարուէր նորա մէկ կիսաւեր մասը. քանի մը մզկիթաց սուր կատարներ կը տեսնուէին լուսնին սպիտակ ճառագայթներով շողշողուն։ Տօքթորն աստղերուն բարձրութիւնը չափելով՝ գտաւ որ Ագատէսի լայնութեան տակ կը գտնուէր։

Այս քաղաք, երբեմն նշանաւոր կեդրոն վաճառականութեան, արդէն աւերակ դառնալ սկսած էր երբոր այցեց զայն տոքթոր Պարթ։

Վիքթորիա, մութին մէջ չտեսնուելով, Ագատէսէն երկու մղոն վարոք գետին իջաւ կորեկի ընդարձակ արտի մը մէջ։ Գիշերը բաւական խաղաղ անցաւ և առաւօտեան ժամ հինգին մօտ աննշմարելի [illegible], մինչ թեթեւ հով մը դէպ յարեւմուտք և քիչ մ'ալ դէպ հարաւ կը մղէր զօդապարիկը։

Ֆըրկիւսոն փութաց օգուտ քաղել այս բարեբախտութենէն, և արագապէս համբառնալով փախաւ արեւուն ճառագայթներու մէջէն։

ԳԼՈՒԽ ԼԳ.

Արագ ուղեւորութիւն.—Խոհական որոշմունք.—Կարաւանք.—Շարունակեալ յորդ անձրեւք.—Գաւոյ.—Նիկէր.—Կոլպէրի, Ժոֆրուա, Կրէյ.—Մունկօ Բարկ.—Լէնկ.—Ռընէ Քայլիէ.—Քլափէրթըն.—Ճօն եւ Ռիչարտ Լանտէր։

Մայիս 17ին օրը խաղաղ անցաւ, առանց որ և է արկածի։ Անապատը կը վերսկսէր. միջակ հով մը դէպի հարաւային արեւմուտք կը վերադարձնէր զՎիքթորիա, առանց յաջ կամ յահեակ խոտորելու։ Իւր ստուերը բացարձակապէս ուղիղ հետք մը կը գծէր աւազին վրայ։

Ելլելէն յառաջ Տօքթորը խոհեմութեամբ նորոգեր էր իւր ջրոյ պաշարը. Կը վախնար որ չպիտի կրնար գետին իջնել Աւելիմինեան Թուարէկներուն ասպատակած երկիրներուն մէջ։ Այն անհուն սարահարթն, որ ծովուն մակերեւոյթէն հազար ութ հարիւր ոտք բարձր էր, դժնդակ կ'ըլլար դէպի հարաւ։ Ուղեւորք, Ագատէսէն Մուրզուքի ճամբան ուղղահայեաց կտրելով, երկայնութեան 16° և երկայնութեան 4° 55' աստիճաններուն տակ հասան՝ հարիւր ութսուն մղոն երկայնութեամբ մի օրինակութիւն մ'անցնելէ յետոյ։

Նոյն օրը Ճօյ որսին մնացորդ մասերն ալ յարմարեց [illegible] կերակուր մ'ընելով։ [illegible] Վիքթորիա հինգ հարիւր ոտք [illegible] բարձու, եւ այս գիշերային խաղաղ ուղեւորութեան միջոցին, յորում [illegible] չափ ճամբայ ըրին, առանց մի թեթեւ քունն անգամ չէր վրդովեր։

Կիրակի առաւօտ, հովը նորէն փոխուելով, սկսաւ դէպ ի հիւսիս-արեւմուտք մղել զՎիքթորիա։ Քանի մ'ագռաւք կը սլանային օդին մէջ, եւ հորիզոնին մօտ անգղերու երամ մը տեսնուեցաւ, որ՝ յաջողաբար՝ հեռի կեցաւ օդապարիկէն։

Այս թռչնոց երեւման առթիւ Ճօյ գոհունակութեամբ յիշեց իւր տիրոջ, երկու օդապարիկներու գաղափարն յղացած լինելուն համար։

«Ո՞ւր պիտի լինէինք, ըսաւ, եթէ Վիքթորիա միակ պատեան մ'ունեցած լինէր։ Այս երկրորդ օդապարիկն նաւու մը մակոյկին կը նմանի, զոր նաւաբեկութեան ժամանակ կրնայ մարդ իւր փրկութեան գործածել։

—Իրաւունք ունիս, տղա՛ս. միայն թէ իմ մակոյկս քիչ մ'երկիւղ կուտայ ինձ. ծովային մակոյկն աւելի լաւ է։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզես, հարցուց Քէննէտի։

—Ըսել կ'ուզեմ թէ Վիքթորիա [illegible], թէ՛ իւր [illegible] լինելով, եւ թէ՛ փոքր [illegible], կաթիլ կաթիլ կը պակսի։ Թէ եւ մեծ բան մը չէ առ այժմ, բայց վերջապէս զգալի է, եւ մեք վար իջնելու միտում ունինք միշտ, այնպէս որ, զիս բարձր բռնելու համար ստիպուած եմ տաքցնել ընդլայնում տալ ջրածինին։

—Ցաւալի՜ բան, ըսաւ Քէննէտի, դարման մ'ալ չեմ տեսներ։

—Ձկայ դարման, սիրելի՛ Տիք, այս պատճառաւ լաւ կ'ընենք փութացնել մեր ուղեւորութիւնն, առանց իսկ գիշերները դադար առնելու։

—Շատ հեռի՞ ենք ծովեզերքէն, հարցուց Ճօյ։

—Ո՞ր ծովեզրէն, տղա՛ս, գիտե՞նք ո՛ւր պիտի տանի զմեզ պատահմունքն։ Առ այժմ զայս միայն կրնամ ըսել թէ Թէմպուքթու տակաւին չորս հարիւր մղոն հեռի է մեզմէ դէպ յարեւմուտք։

—Ի՞նչչափ ժամանակի մէջ կրնանք հոն հասնիլ։

—Եթէ հովը շատ չխոտորեցնէ զմեզ, կը յուսամ որ երեքշաբթի օրն իրիկուան դէմ կրնանք հոն հասնիլ։

—Ուրեմն, ըսաւ Ճօյ, կենդանեաց և մարդոց երկայն շարք մը ցուցնելով, որ գալարապտոյտ կը սողոսկէր անապատին մէջ, աս կարաւանէն առաջ կը հասնինք հոն։»

Ֆըրկիւսոն եւ Քէննէտի վար ծռելով՝ ամեն տեսակ էակաց ընդարձակ կոյտ մը տեսան։ Հարիւր յիսունէն աւելի ուղտք կային այն տեղ, որք տասներկու մէթքալ ոսկւոյ (հարիւր քսան-հինգ ֆրանքի) փոխարէն Թիմպուքթուէն Թաֆիլէթ կ'երթան հինգ հարիւր լիպրա բեռ շալկած։

(Շարունակելի)

Պ. Սիւլիվան հակառակ խօսեր է այդ առաջարկին, ըսելով թէ, յոբելեանին օրն, Իռլանտացի բազմաթիւ երեսփոխանք հաւանաբար բանտը պիտի գտնուին, շնորհիւ զսպողական նոր օրէնքի մը որ Թագուհւոյն կնքով վաւերացեալ պիտի լինի։ Սըր Ճորճ Օուըրնսի առաջարկն, քուէի դրուելով, 3 ի դէմ 23 ձայնիւ մերժուեր է։ Ներկայ հանդիսականք ծափահարութեամբք ընդուներ են քուէարկութեան արդիւնքը։

—ՁԵՌՆԱԿՈՐԱ. Նիքիդա Իշխանը կ'ուզէ իւր կաթոլիկ հպատակաց համար ազգային ծխարանը գործածել տալ, որ կը տարբերի բուն լատինականէն, և այս մասին աջակցութիւն կը գտնէ Խրուաթիոյ ազգասէր եպիսկոպոս Ստրոսմայերէ, որ համբաւաւոր է Պապին անսխալութեան դէմ ըրած բողոքովը։ Այս մասին Հռոմայ Աթոռին հետ սկսուած բանակցութիւնք աւստրական կառավարութեան ուշադրութիւնը կը գրաւեն։

—ՌՈՒՄԱՆԻԱ. Կառավարութիւնը մտադիր է լիազօր ներկայացուցիչ մը ղրկել Հռոմայ Աթոռին մօտ։ Այս մասին բանակցութիւնք սկսած են Վատիկանի և Պուքրէշի կառավարութեան միջեւ։

—ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Ծանուցինք երէկ թէ Ֆրանչէսքօ Ջէդդի անուն երիտասարդ մը նախընթաց շաբթուն սկսած էր երեսնօրեայ ծոմ պահել, մի միայն Թօրեալ ջուր և Վիշիի ջուր խմելու պայմանաւ։ Ծոմապահութիւնն սկսաւ ի ներկայութեան քառասուն բժշկաց եւ հազիւ քառորդ ժամ մ'անցեր էր երբ ոստիկանութիւնն եկաւ արգիլեց փորձին շարունակումն։ Ի զուր բողոքեց թէ խնդիրը գիտական փորձի մը վրայ է, որ մեծ կարեւորութիւն ունի բժշկական արուեստին համար։ Ի վերջոյ սակայն ոստիկանութիւնը զիջաւ, պայմանաւ որ ծոմապահին կեանքը վտանգի չենթարկուի և հասարակութեան թոյլ չտրուի այցելել Ջէդդիի։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԱՒ ԱՌՆՈՒԱԾ

—Լոնտոն, 19 մարտ. Անգլ. լրագիրք Եւրոպիոյ ընդհանուր վիճակը տագնապալի կը նկատեն։ Բայց կը յուսան թէ, գերմանօ-աւստրօ-իտալեան դաշնակցութեան նորոգման շնորհիւ, Ռուսիա ետ պիտի կենայ տալէ այնպիսի որոշում մը, որ խաղաղութիւնը կրնայ խանգարել։

—Վիէննա, 15. Աւստրիոյ Երեսփ. ժողովն 82ի դէմ 193 ձայնիւ մերժեց Ջեխ երեսփոխանաց առաջարկն, որք կը խնդրէին զանազան լեզուով տպագրումը Կայսրութեան Պանքայի տոմսերուն։

—Պեռլին, 16. Զօր. Հօրվադովիչ Պերլին կ'երթայ, Միլան Թագաւորին կողմէ նամակ մը տանելով առ Վիլհէլմ կայսր, ի շնորհաւորութիւն նորա ծննդեան տարեդարձին։

—Ի Փիլիպէ, որպէս ի Սոֆիա, խրախճանք ցոյցեր եղան, Ումպերդօ Թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

—Արքիդուքս Ռուտոլֆ Պերլին հասաւ՝ ի դիմաց Ֆրանձ Եոզէֆ կայսեր ներկայ գտնուելու Վիլհէլմ կայսեր ծննդեան 90րդ տարեդարձի հանդիսից։—Մարտ 17ին, Արքիդուքսը տեսակցեցաւ Մոլդքէ կոմսին հետ, և ճաշեց Աւստրիոյ կայսեր անունը կրող զօրագնդին սպայից հետ։

—Գերման կառավարութիւնը կը խորհի եղեր ազդուապէս բողոքել ֆրանսական լրագրաց գրգռիչ լեզուին դէմ, Ալզաս-Լօռէնի մէջ ձեռք առնուած կառավարական տնօրինութեանց առթիւ, (որոց նպատակն է ֆրանսական տարրը գերմանացնել։)

—Սոֆիա, 18. Եօգարր Պալքանի տաք ջրոյ աղբիւրք ցամքեցան։ Այս եղելութիւն, որոյ նմանը ցարդ ո՛չ ոք կը յիշէ, երկիւղ կուտայ մօտալուտ երկրաշարժի մը ի Պուլկարիա։

—Լոնտոն, 19 մարտ. Երէկ յոյժ սաստիկ վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ Երեսփ. ժողովոյ մէջ, Իռլանտացի կաթոլիկ քահանայի մը ձերբակալման առթիւ։ Քահանային համակրանաց ամենաջերմ ցոյցերու առարկայ եղաւ Իռլանտայի մէջ։

—Տրիպոլի, 13. Օսմ. զօրքեր վերագրաւեցին զՂադ, ի փախուստ դարձնելով Թուարէկները։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ
Ի ՖԵՆԷՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Ցունաց Պատրիարքարանը գնաց ընկերակցութեամբ Գեր. Սիմէօն և Տիմոթէոս եպիսկոպոսաց, Քաղ. ժողովոյ Ատենապետ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիի, ժողովականներէն Մեծ. Մանուկեան Սեւնաքերիմ էֆէնտիի և Պատրիարքարանի գործակատար Փրէնկեան Աբրահամ էֆէնտիի։

Երբ Ս. Պատրիարք Հայրը Ֆենէրի Պատրիարքարանն հասաւ, Ցունաց եկեղեցականներէն և աշխարհականներէն խառն պատգամաւորութիւն մը Պատրիարքարանի դրանէն դիմաւորեց զՆ. Սրբազնութիւն և առաջնորդեց Պատրիարքարանի վերի սրահն ուր Տ. Դիոնէսիոս Սրբազան դիմաւորելով մեր Ս. Պատրիարք Հայրը, մեծ դահլիճը տարաւ, ուր ներկայ էին տասներկու սինոդական եպիսկոպոսունք և աշխարհական ժողովոյ ատենապետն ու անդամներէ մին։

Երկու Ս. Պատրիարքաց միջեւ Յոյն և Հայ ազգաց փոխադարձ սիրոյ և համերաշխութեան վրայ պատշաճաւոր խօսքեր փոխանակուելէ յետոյ, Ս. Պատրիարքունք խօսեցան նաեւ ընդհանրապէս պատրիարքական իշխանութեան հանդէպ Տէրութեան և Ազգին ունեցած պարտաւորութեանց փափկութեան վրայ։

Սովորական մեծարանքներ մատուցուելէ յետոյ, մեր Ս. Պատրիարք Հայրը քանի մը եպիսկոպոսաց առաջնորդութեամբ իջաւ Մայր եկեղեցին, ուր ժամասացք ի ներկայութեան խուռն բազմութեան աղօթքներ և մաղթանքներ երգեցին։

Ս. Պատրիարք Հայրն երկու եպիսկոպոսօք հանդերձ մտաւ ներքին տաճարն և առաջի Ս. Խորանին աղօթելէ յետոյ, ժողովրդեան մէջ եկաւ և թուրքերէն լեզուաւ հետեւեալ խօսքերն արտասանեց.

«Եկայ այսօր ի դիմաց Հայոց ազգին շնորհաւորելու ձեր Նորընտիր Սրբազան Պատրիարք Հայրն։ Այս առթիւ կը պարտաւորիմ քարոզել զսէր և զխաղաղութիւն, այն սէրն զոր Յիսուս Քրիստոս պատուիրեց ունենալ ընդ իրեարս, այն սէրն, առանց որոյ ոչինչ կրնայ յաջողիլ։ Նորընտիր Դիոնէսիոս Ս. Պատրիարքն, իւր անուանակցին մեծի Դիոնէսիոսի Արիսպագացւոյն առաքինութեանց հետեւողն է։ Իւր անձնական յատկութիւնները կատարելապէս կը պատասխանեն իւր աթոռոյն բարձրութեան և կարեւորութեան։ Բայց կ'աղաչեմ, բան մը կայ՝ զոր պէտք է լաւ ի մտի ունիլ։ Այս Պատրիարքական աթոռներն ոսկեզօծեալ են, բայց փշալից են անոնք, որ կը պատասխանէ մեր հոգեւորական կոչման, զի Յիսուս Քրիստոս աշխարհի մէջ Ս. Խաչն ընտրեց իրեն աթոռ։ Այսօր ձեր Պատրիարքը Վեհ. Կայսեր եւ Ազգին առջեւ իւր ունեցած պարտաւորութիւնները կատարելու համար կը կարօտի նեցուկ ունենալ Ազգին սէրն և Տէրութեան համակրութիւնն, հետեւաբար կը մաղթեմ որ Դիոնէսիոս Ե. յաջողի բարձր իւր կոչման մէջ արդիւնաւոր հանդիսանալու և գործելու Աստուծոյ կամաց և Օգոստափառ Սուլթանին հաճութեան համաձայն, յօգուտ Եկեղեցւոյ և Ազգին։»

Ցաւարտ սոյն ատենաբանութեան, Ս. Պատրիարք Հայրը պահպանիչ կարդալով օրհնեց ներկայ ժողովուրդն, որ կարգաւ դիմեց Ն. Սրբազնութեան Աջն համբուրելու, և ապա նոյն հանդիսիւ առաջնորդուեցաւ մինչեւ Պատրիարքարանի դուռն և անտի կառք նստելով իւր ուղեկցաց հետ Ազգ. Պատրիարքարան վերադարձաւ։

* * *

Կրօն. և Քաղ. ժողովոց դիւանները երէկ գումարեցան ի Պատրիարքարան և Երուսաղէմայ միաբանական վերաքննեալ կանոնագրի վաւերացման առթիւ Ազգ. Վարչութեան կողմէ Ազգ. ժողովոյ ներկայանալի տեղեկագիրը խմբագրեցին։

* * *

Կրօն. ժողովոյ շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան, ատենապետութեամբ Գեր. Դիմաքսեան Հմայեակ Եպիսկոպոսի։

Ժողովն զբաղեցաւ կարգ մը մասնաւոր խնդիրներով և ի մէջ այլոց տեղեկանալով որ Արղընիի Վանահայր Արժ. Յովհաննէս վարդապետի ջանիւք Ջերմուկի կրօնափոխ ազգայինք Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ գիրկը վերադարձած են, որոշեց օրհնութեան գիր մ'ուղղել թէ՛ Արժ. Վանահօր և թէ՛ Ջերմուկի ժողովրդեան։ Նոյնպէս նկատողութեան առնլով Անթալիոյ երեք քահանայից դէմ եղած բողոքն և նոցա հեռացման համար եղած խնդիրն, որոշեց որ յիշեալ քահանայք մինչեւ Զատիկ մնան իրենց տեղն և յետոյ պէտք եղածը տնօրինուի։

Գեր. Խորէն Նար-Պէյ Սրբազան Մեծ Պահոց առթիւ կը քարոզէ ի Պէշիքթաշ, կիրակի օրերն արանց համար, իսկ չորեքշաբթի կանանց. Վաղուան քարոզին նիւթը պիտի լինի հետեւեալը. «Հաւատքը՝ քրիստոնեայ կեանքի սրտին զօրութիւն է, հաւատք ունեցող կինը՝ ընտանեաց փրկողն է, հաւատք չունեցող կինը՝ ընտանեաց կործանումն է»։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Այս կիւրակէ օր Եէնի-Գաբուի մէջ կատարուեցաւ Միհրան էֆէնտի Փոլֆաճեանի նշանախօսութիւնն ընդ Օրդ. Օր. Զարուհի Զարգեանի, ի ներկայութեան երկու կողմանց բազմաթիւ ազգականաց եւ բարեկամաց։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ
ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔ

Սանիյէ Միւթէմայիզ աստիճան տրուեցաւ Հալէպի վերաքննիչ ատենի նախկին ընդհ. դատախազ Իսա էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ մաքսային վերատեսչութեան առաջին քարտուղար Ազիզ էֆէնտիի։

* * *

Ելմտական ժողովոյ անդամ անուանուեցաւ հին հաշուոց Թղթակցութեանց տնօրէն Շէֆիք պէյ։

Մաքսային ժողովոյ անդամ անուանուեցաւ ոսկւոյ ընկլոյզ և արծաթոյ մաքսատան տնօրէն Նաիմ էֆէնտի և նորա յաջորդեց Աֆրիկեան Տրիպոլիոյ մաքսային տնօրէն Վէֆիք պէյ, որուն Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ։

ԽԱՓԱՆՈՒՄՆ ՃԷՐԻՏԷԻ-ԻՒԼ-ՀԱՎԱԴԻՍԻ

(Պաշտօնական մամլոյ տեսչութենէն)

Տպագրական տեսչութիւնը նկատելով որ Ճէրիտէի-Իւլ-Հավադիս լրագիրն, իւր անցեալ հինգշաբթի աւուր թերթին մէջ Եգիպտոսի լրագիրներէ առնլով լուր մը հրատարակած էր որով կը ծանուցանէր թէ «Եգիպտոսի Սուլթանին մեծ մայրն այս տարի ուխտագնացութեան պիտի երթայ ի Մեքքէ» և նկատելով որ բոլորովին անպատշաճ և հպատակութեան զգացմանց գլխովին հակառակ է երբ մայրաքաղաքիս մէջ հրատարակեալ լրագիր մը Վեհ. Ինքնակալին յատուկ Սուլթան տիտղոսը նորա հպատակներէն միոյն նկատմամբ կը գործածէ, իսպառ կը խափանէ նոյն թերթն որ արդէն ուրիշ պատճառ մը անպայման կերպիւ դադարման դատապարտուած էր։

9 մարտ 1303

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Անգլ. արտասովոր պատուիրակ Սըր Տ. Ուոլֆ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։ Եգիպտոսի օսմ. կայս. պատուիրակէն գալիք տեղեկագիրն երէկ իրիկուն կ'սպասուէր ի Բ. Դուռն։

—Վսեմ. Ահմէտ Մուխթար փաշա գիր մ'ուղղելով առ Բ. Դուռն խորհուրդ տուեր է հակառակիլ Նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշայի վերադարձին, եթէ այդ առաջարկ վերստին երեւան ելնէ։ Մուխթար փաշա կը յարէ որ, արդի կազմակերպութեամբ, Թէվֆիք փաշա լաւ կը կառավարէ երկիրը և թէ իւր նախորդի վերադարձը վտանգ մը կը նկատուի Եգիպտոսի համար։ (Մանզումէ)

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ

Լ. Հէրալտ իւր երկրի Ելմտական տեսութեան մէջ կը գրէ.

Ցառաջիկայ տարւոյ ելմտացոյցը պատրաստելու պաշտօն ունեցող Յանձնաժողովը ձախորդ Թուանշաններ կը գտնէ իւր առջեւ։ Սպարապետի Դրան պէտքը միշտ անհրաժեշտ պահանջմանց երեւոյթն ներքեւ կը ներկայանան և զանոնք կատարելապէս գոհացնելու միջոց չգտնուիր։ Մինչեւ ցարդ չյայտնուեցաւ տակաւին թէ ելմտական ինչ ուղղութեան պիտի հետեւի Զիւհտի փաշա, վասն զի զայս ցոյց տալու առիթներն ալ յոյժ սակաւաթիւ էին. և թէպէտ սովորական եկամուտք և ծախք կը հաւասարակշռուին, արտասովոր ծախքերն անպակաս բաց մը կը թողուն որ գոցելու համար Զիւհտի փաշայի ելմտական բոլոր տաղանդն կը կարօտի։ Առ այժմ, վերջին պատերազմէն մնացեալ ռուսաց հատուցանելի տուգանքն և Մաւզէրի հրացանաց պատրաստութեան համար լինելիք երկրորդ վճարումն քաղաքական պէտքեր յայտնած են։ Առաջնոյն մասին ռուսական դեսպանատունն այնքան խստապահանջ չեղաւ. 50,000 ոսկւոյ վճարումն որ 1885 դեկտեմբերին պիտի լինէր, երկարաձգուեցաւ և 1886ի վճարումն առ կախ կը մնայ երեք ամսէ հետէ։ Հետեւաբար այս հաշուէն տէրութեան պարտքն է 100,000 ոսկի որ մեծ գոհութեամբք վճարելի գումար մը չէ։ Խօսք կայ թէ Զիւհտի փաշա ծրագիր մ'ունի Եգիպտական հարկով երաշխաւորեալ փոխառութիւնները միացնելու և այդ հարկի հիման վրայ նոր փոխառութիւն մը կնքելու համար։ Այդ հարկ որոյ գումարը շուրջ 681,500 ոսկի է, կրնայ իբր հիմ բռնուիլ 14 միլիոն ոսկւոյ փոխառութեան մը, 100ին 4 տոկոսով և 100ին 1 գլխավճարով։ Սակայն 1854-71 և 77ի փոխառութեանց մնացեալ գումարը 11,689,500 ոսկի է, այնպէս որ մնալիք բացը մեծ գումար մը չպիտի լինի, նոյն իսկ եթէ հաշւոյ մէջ չառնուի 1885ի փոխառութիւնն որուն հաշուէն տակաւին 3,815,000 ոսկի պարտք կայ։ Այս ծրագիր մեծ բան մը չխոստանար, ուրիշ խնդիր է եթէ Անգլիոյ գործակցութեամբ ի գլուխ հանուի։ Պէտք չէ մոռնալ նաեւ թէ Եգիպտոսի հարկն, իւր այժմեան գումարով, հողային անփոփոխ պայմանաց կապուած է որք բարեփոխումներ կրած են անոր որոշուելէն ի վեր և թէ հետեւաբար Եգիպտոս կրնայ խնդրել որ այդ գումար նուազեցուի։ Գալով Զիւհտի փաշայի ելմտական ուղղութեան, Ն. Վսեմութիւն տրամադիր կ'երեւի Օսմ. կայս. Պանքային միջոցաւ գործելու։ Ելմտական նախարարն այս պահուս կը բանակցի յիշեալ հաստատութեան հետ 300,000 ոսկւոյ փոխառութեան մը կնքման համար, բայց այս գործողութիւն եթէ յաջողի, պիտոյից յոյժ փոքր մէկ մասը միայն պիտի կրնայ գոցել։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ երէկ կայս. պալատ երթալով պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և իւր վեհապետին կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց այն ջերմ մաղթանաց համար զորս Ն. Վեհափառութիւն արտայայտած էր Աղեքսանդր Գ. կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

ՔԱՐԱՏԱՂ

Չէթինէէն կը գրեն առ Մանզումէ.

Քարատաղի իշխանը կը փափագի ազգային եկեղեցական պաշտամունքը ներմուծել իւր կաթոլիկ հպատակաց մէջ և իւր այս խորհրդոյն ոյժ կուտայ Տ. Ստրոսմայէր, Խրուաթ արքեպիսկոպոսն. այս նպատակաւ Հռոմայ Աթոռոյն հետ սկսուած բանակցութիւնք աւստրիական կառավարութեան ուշադրութիւնը գրաւած են։

Բ. Դուռը բացատրութիւն խնդրած է Քարատաղի Կ. Պոլսոյ գործակատարէն, Իշխանապետութեան զինուորական պատրաստութեանց նկատմամբ։ Պ. Պաքիչ պատասխանած է թէ զօրքերը նոր զինուց վարժեցնելու համար միայն կը կատարուին այդ փորձեր, թէ իւր կառավարութիւն միւս պետութեանց օրինակին կը հետեւի, այլ չունի ո՛ր և է պատերազմական նպատակ։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ահաւասիկ գլխաւոր տրամադրութիւնքն ընտրական կանոնագրոյն զոր Ֆենէրի Պատրիարքարանի վարչական ժողովն ընդունեց վերջերս Տ. Դիոնէսիոս Պատրիարքին առաջարկութեամբ և որ այնքան աղմուկ կը յարուցանէ յոյն հասարակութեան մէջ։ Այս կանոնագիր պատրաստուած է Կ. Պոլսոյ արքեպիսկոպոսութեան ներքեւ գտնուող թաղային շրջանակաց համար որք թուով 40 են, այն է Ֆենէրէն մինչեւ Եէնի գիւղ և Բերայէն մինչեւ Մաքրիգիւղ գտնուող բոլոր յունաբնակ թաղերն։

Ըստ նոր կանոնագրոյն, եկեղեցեաց կամ վարժարանաց հոգաբարձութեան և նոր Պատրիարքի ընտրութեան մասնակցելու պաշտօնով երեսփոխանաց ընտրութեան համար կազմելի թաղային ժողովոց մասնակցելու իրաւունք ունին՝ այն օրթոտոքս քրիստոնեայք որք մնայուն կերպիւ բնակութիւն հաստատած են թաղին մէջ, այն է կալուածատէրք կամ անոնք որք առնուազն երկու տարիէ հետէ կը բնակին այդ թաղը, անոնք որք 25 տարեկան են, ամուսնացած և ընտանեաց տէր, խանութպանք կամ գործարանատէրք որոց ստացուածքն է խանութը կամ գործարանը և որք անդ կը բնակին ընտանեօք։ Ընտրողական իրաւունքէ զրկուած են 1. այն օրթոտոքս քրիստոնեայք որք վերոյիշեալ պայմանաց մէջ չեն գտնուիր. 2. ամուրի զաւակունք որք իրենց հօր հետ կը բնակին մի և նոյն տան մէջ, 3. ի բացակայութեան հօր, այն ամուրիք որք ընտանեաց տիրոջ հետ կը բնակին, 4. այն անձինք որք կրկին բնակութիւն ունին, վասն զի միակ թաղի մը մէջ միայն կարելի է ընտրող և ընտրելի լինել, 5. բոլոր օտար հպատակք՝ Պատրիարքարանի խառն ժողովոյն և կամ պատրիարքական ընտրողական ժողովոյն ընտրութեան ժամանակ։

Մասնաւոր յօդուած մը կը սահմանէ խառն ժողովոյ և պատրիարքական ընտրողական ժողովոյ կազմութեան եղանակն։ Իւրաքանչիւր թաղ կ'ընտրէ որոշեալ թուով ներկայացուցիչներ, Պատրիարքարանի կողմէ որոշեալ օրին և ժամուն։ Այդ ներկայացուցիչք կը հաւաքուին թաղին մէջ, ընդ նախագահութեամբ եկեղեցւոյ քարոզչին կամ պարիշքական փոխանորդաց և իրենց կարգին կ'ընտրեն մէկ կամ երկու երեսփոխան և այս վերջինք կ'ընտրեն խառն ժողովոյ անդամներն և պատրիարքական ընտրութեան մասնակցելու համար Կ. Պոլսոյ թեմին երկու պատուիրակներն։

* * *

Տ. Դիոնէսիոս Պատրիարքը տեսնելով որ ընտրական այս նոր կանոնագիր դժգոհութիւն պատճառած է ժողովրդեան և տեղական մամլոյ մեծ մասին քննադատութեանց առիթ տուած, հրաժարած է զայն անմիջապէս գործադրութեան դնելու խորհուրդէն և յանձնարարած է Պատրիարքարանի խառն ժողովոյն՝ ժողովրդեան ըղձից համապատասխան բարեփոխումներ ներմուծել անդ։

* * *

Անգլիական, գերմանական, իտալական եւ աւստրիական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնը նկատելով որ այլ և այլ տեղերու մէջ քաղաքային բժիշկներ կ'անուանուին առանց տեղեկութիւն տրուելու բժշկական վերատեսչութեան, շրջաբերական մ'ուղղելով ամեն կողմ ծանոյց որ տեղական կառավարութիւնք յետ այսորիկ բնաւ չը միջամտեն քաղաքային բժիշկներու ընտրութեանց։

—Ճէմիլէ Սուլթանուհւոյն դուստրը, Ֆեդհիյէ Հանըմ նախընթաց գիշեր մեռաւ։ Ցուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ մեծ շքով ի ներկայութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարաց եւ մարմինն ամփոփուեցաւ Սուլթան Մէհմէտի մզկիթին մօտ պատրաստուած դամբարանին մէջ։

—Այսօր Գերմանիոյ կայսեր ծննդեան 90րդ տարեդարձը լինելով, առաւօտուն գոհաբանական աղօթքներ կը մատուցուին դեսպանատան մատրան մէջ և յետոյ պաշտօնական ընդունելութիւնք կը լինին դեսպանատան մէջ։ Միջօրէին Պ. Ռատովիձ սեղան մը պիտի տայ դեսպանատան և հիւպատոսարանի պաշտօնէից և երեկոյեան խրախճանութիւնք պիտի կատարուին Թէվթօնիայի սրահին մէջ ուր գերման գաղթականութիւնը պիտի հաւաքուի դեսպանին նախագահութեամբ, տօնելու իւր վեհապետին ծննդեան տարեդարձը։

—Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ շաբաթ օրն այցելութիւն տուաւ Յունաց Պատրիարքին։

—Հաքիքաթ կանխահաս կը գտնէ այն լուր թէ Շիրքէթի Խայրիէի և Մախսուսէի վարչութեանց միացման համար կայս. Իրատէ ելած է. ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց յիշեալ լրագրոյն, Շիրքէթի տնօրէն Հիւսէյին Խաքի էֆէնտի աղերսագիր մը մատուցանելով Վեհ. Սուլթանին, խնդրած է որ երկու վարչութիւնք միանան և Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է որ սոյն աղերսագիրը նկատողութեան առնուի և քննուի Բ. Դրան և Ծովային նախարարութեան միջոցաւ, որով բուն կայս. հրամանի խնդրոյն քննութիւնն յանձնուած է Ծովային Խորհրդոյ։

—Պուլկարիոյ դատական նախարար Պ. Ստոյլօֆ մայրաքաղաքէս մեկնելէ առաջ կայս. պալատ երթալով Բ. սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի միջոցաւ իւր հրաժեշտը մատոյց առ Վեհ. Սուլթանն։

—Թէհրանի մէջ հրատարակեալ պարսկերէն Իրան լրագիրը կ'ըսէ թէ շնորհիւ ջանից Վեհ. Սուլթանին և Շահին, երկու իսլամ պետութեանց յարաբերութիւնք բարեկամութեան եւ դաշնակցութեան այն բարձր աստիճանին հասած են, որ ուրիշ բան չմնար ընել, այլ եթէ մաղթել որ պահպանուին անոնք։

—Պուլկար իշխանակալութիւնն արգիլեր է [illegible] Ռուսի լրագրի մուտքն ի Պուլկարիա։

—Ռուսճուքէ կը գրեն մարտ 3 թուականաւ.

«Ֆիլօֆ գնդապետը մեռաւ իւր վիրաց սաստկութենէն։ Չորս օր յետոյ թաղեցին զայն։ Դագաղը դրուեցաւ կառքի մը մէջ որուն ուղեկցեցան չորս զինուորք։ Հանգուցելոյն ընտանիքը կառքէն 200 մեթր հեռաւորութեամբ կ'ընթանային և այն ատեն միայն թոյլ տուին անոնց գերեզմանին մօտենալ, երբ փոսը ծածկուեցաւ հողով։

—Ռուսսքի Կուրիէր կը ծանուցանէ թէ օսմ. կառավարութիւնը նոր կանոն մը հաստատած է օտարահպատակ հրէից Երուսաղէմ երթալուն վերաբերմամբ և հաղորդած է զայն ռուս կառավարութեան որ Ներքին գործոց նախարարութեան միջոցաւ յայտնած է զայն ռուսաբնակ հրէից։

Ըստ նորահաստատ կանոնին, այն օտարահպատակ հրեայք որ ուխտի կ'երթան յԵրուսաղէմ, երեսուն օր միայն պիտի կարենան մնալ անդ և ոչ աւելի։

—Երէկ մայրաքաղաքս հասան Գահիրէի անգլ. հիւպատոս Պ. Սէսիլ Գըլօք, և Աթէնքի ռուսական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Բագրօֆ, առաջինն արաբական շոգենաւով Աղեքսանդրիայէն և երկրորդը ռուսականով՝ Օտեսայէն։ Նոյնպէս երէկ մայրաքաղաքս հասան իտալական դեսպանատան պահակ շոգենաւուն ծառայութեան կոչուած նոր նաւաստիք և սպայք։

—Հալէպի Քիլիս գաւառակին մօտ Գարա-Սու գետին եզերքն Օքճիլէր անուն գիւղ մը հաստատուած է ուր պիտի բնակին Տրնովայէ և Բազարճըքէ գաղթողներ։

—Ելմտական բարւոքմանց յանձնաժողովն իւր պատրաստած տեղեկագիրը, ի մասին Ելմտական նախարարութեան յատուկ բարենորոգմանց, Բարձր. Մեծ Եպարքոսին մատոյց ի վաւերացումն։

—Իսկիւտարի հրամանատար Շէվքէթ փաշայի որդին վաղը կ'ամուսնանայ տեղւոյն կառավարիչ Պահրի փաշայի դստեր հետ։ Հարսանիքը պիտի կատարուի Շէվքէթ փաշայի ապարանքին մէջ։

—Մէկ երկու շաբաթէ ի վեր Քոնքորտիայի սրահը խուռն բազմութեամբ կը լեցուի ամեն գիշեր, [illegible] կոչուած հինգ փոքր մանկանց հեծանւոյ վրայ կատարած փորձերը և ճարտարական նոր խմբի մը մարմնամարզութիւնները տեսնելու համար։ Այս երկու խմբեր կայս. պալատ կոչուելով, պատիւ ունեցեր են հետաքրքրական փորձեր կատարելու առաջի Սուլթանին որ դրամական պարգեւներ բաշխեր է [illegible] եղբարց և անոնց հօր, ու արուեստից Միտալ շնորհեր է ճարտարական խմբին։

—Պրուսայի գաւառակին մէջ գտնուած ոսկեփորակի հանքը կը շահագործեն Պ. տը Մազօր և Հանսօն։ [illegible] թերթ կը ծանուցանէ թէ նոցա ներկայացուցած և ժողովրդեան միջեւ գտնուող խնդրոյ մ'առթիւ կռիւ ծագեր և տեղական կառավարութիւնը միջամտելով խաղաղութիւն հաստատեր է։ [illegible] այս առթիւ կ'ըսէ թէ ոսկեփորակի հանքը կարգ մը գործի մարդերու հարիւր հազարաւոր ոսկիներ շահելուն պատճառ կը լինի և թէ Պ. Պ. տը Մազօր և Հանսօն իրենց փափաքանաց համեմատ շահագործել կ'ուզեն զայն։

—Թնդանօթաձիգ զօրաց գնդապետ Պէքիր պէյ, որ Հունգարիա գնացած էր հսկելու համար ի հաշիւ կայս. կառավարութեան առնուած ձիերու գնման գործողութեան, մայրաքաղաքս վերադարձած և իւր տեղեկագիրն ու հաշիւները ներկայացուցած է առ որ անկ է։ Մէկուկէս տարուան միջոցի մէջ 7000ի չափ ձիեր գնուած են, բոլորն ալ քաջառողջ և պահանջուած հանգամանքաց համապատասխան։

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ

Կը ծանուցուի Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոց թէ 1872 ապրիլ 1ի եւ հոկտեմբեր 1ի տոկոսի կտրոններն, որք վճարուած չեն, պէտք է ներկայացուին Օսմ. Կայսեր. Պանքայի Պոլսոյ գրասենեկին, 1887 ապրիլ 1էն եւ հոկտեմբեր 1էն առաջ, եթէ ոչ այդ կտրոններ պիտի ջնջուին յօգուտ Արքունի Գանձուն, որպէս կը տրամադրէ Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան օրէնքը։

Նոյնպէս, 1872 ապրիլ 1ին, յունիս 1ին եւ օգոստոս 1ին շահած արժէթղթոց եթէ 1887 հոկտեմբեր 1ին, դեկտեմբեր 1ին եւ 1888 փետրուար 1ին չներկայացուին, պիտի ջնջուին յօգուտ Գանձուն։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Մոսկուա, 21 մարտ

Մոսկովսկիյէ Վէտոմոստի կ'ըսէ թէ Պիզմարք իշխանն ազդեցութիւն կը բանեցնէ Աւստրիոյ վրայ, վերանորոգելու համար Երից Կայսերաց դաշնակցութիւնն որ կը լրանայ այս ամիս։ Սակայն Ռուսիա, կ'ըսէ Պ. Քադքովի թերթն, որոշած է չվերանորոգել զայդ դաշնակցութիւն, որովհետեւ խաբէութիւն մ'է։ Աւստրիոյ հետ համաձայնիլ կարելի չէ, մինչեւ որ Աւստրիա չվերստանձնէ իւր պատմական դերը կեդրոնական Եւրոպիոյ մէջ։ (Այսինքն մինչեւ որ Աւստրիա չհրաժարի Պալքանեան եւ արեւելեան շահախնդրութենէ)։

Բարիզ, 21 մարտ

Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպան Մոնթէպէլլօ կոմսն յառաջիկայ հինգշաբթի օր Վիէննայի եւ Վառնայի ճամբով յիւր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի։

Պահպանողական հանրապետական Պ. Ռիպօ երեսփոխան ընտրուեցաւ Բա-տը-Գալէի գաւառէն։

Հռոմ, 21 մարտ

Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպան Պարոն Պլան յառաջիկայ հինգշաբթի օր Պրինտիզիէն պիտի մեկնի ի Կ. Պոլիս։

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՕՓ-ԳԱՊՈՒ, 8 մարտ

Պատ. Լրագրոյդ Գչ. աւուր թուոյն կարգս ոմանց կրօնական Պատկ. ժողովոյ կարդացինք թէ «Ինչպէս մի քանի եկեղեցեաց, նոյնպէս եւ Թօփքաբուի Եկեղեցւոյն մէջ մեծ պահոց կիւրակէ իրիկուններն քարոզ չը խօսուելուն համար ոչ բոլոր ազգայինք նոյն թաղերուն քարոզ չաց եւն»։

Ազգ. Պատրիարքարանը բոլորովին սխալ տեղեկութիւն առած լինել կը թուի, զի թաղիս նորընտիր քարոզիչ Կէօմիւշեան Գեր. Մովսէս Ծ. վարդապետ ոչ միայն մեծ պահոց կիւրակէ առաւօտ եւ երեկոյ, այլ իւր պաշտօնն ստանձնած օրէն ի վեր ամեն կիւրակէ կը քարոզէ զբանն կենաց, և իւր ծանօթ պերճախօսութեամբ կը խօսի ըստ աւուր պատշաճի, յորմէ մեծապէս գոհ են թաղիս հասարակութիւնը ու համայն ունկնդիրք։

Այս առթիւ խորհուրդս պարտք կը համարի յայտնել նաեւ թէ Նորին Գերապատուութիւնը ի նկատի առնելով Ս. Եկեղեցւոյս սնտուկին անձուկ վիճակն, անձնուիրաբար կը վարէ զիւր պաշտօնն, որոյ համար խորհուրդս պարտաւոր է իւր խորին եւ անկեղծ շնորհակալիքն յայտնել Նորին Գերապատուութեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհ. Թօփքաբուի
Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ
Ս. ԽԱՆՃԵԱՆ — Ն. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 9 մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	111 3/8
3 » » » (վճռականին)	111
3 Բարիզի » (պանքայի)	22 72 1/2
3 » » » (վճռականին)	22 80

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց.	Սէրի	15 5
Պօրսայէն գոցուելէն վերջը	»	15 5
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելու	»	15 6
Բարձրագոյն գին	»	15 9
Նուազագոյն »	»	15 6
Կէս օրին	»	15 9

ԽՍԹԻԳՐԱՋԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		39 2
Այս առաւօտ		39
Կէս օր		39 6
փոխառութիւն 1858) » 1862)	Սէրի	23
» 1860) » 1863) » 1872)	»	13 35
» 1865) » 1869) » 1873)	»	0· 15 6

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուելու	82 30
Այս առտու բացուելու	83 20
Կէս օրին	83 20

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		3 12
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	6 6
Պանք տը Գ.Պօլս	»	»	5 5
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	»	3 15
Թրամուէյ	»	»	287 1/2
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.		33 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»		—
Բաժնեթուղթ Լոտրիոյի	»		72

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 21 Մարտ, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	101 13/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուելու	13 5/8
» » » գոցուելու	13 9/16
» » » Ա.	22
» » » Բ.	13 7/8
» » » Գ.	13 1/2
Օթօման 1871	73 3/4
փոխառութիւն 1877	85
Պանք Օթօման	10 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	94 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 3/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	97 3/8
Տայրա Սանիէ	72 5/8
Տօմէնիալ (փոխառ. Բօչիլտ)	94 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 21 Մարտ, ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	128 15
Օսմանեան երկաթուղի	16 50

Բարիզ, 21 Մարտ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 65
» » 3 0/0	80 85
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուելու	13 65
» » » գոցուելու	13 67 1/2
» » » Բ.	13 70
» » » Գ.	13 50
Օսմանեան երկաթուղի	32 75
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	509 37 1/2
Գրէտի Լիոնէ	567 50
» Ֆօնսիէ	1380
Բաժնետոմս Լիոնի	1252 50
Սուէզի ջրանցք	2062 50
Ռուսական 5 0/0 1877 ի	100 1/4
Իտալական Ռանթ	97 65
Եգիպտական միացեալ	379 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)	65 5/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	344 37 1/2
5 0/0 Հէլլէնական	322 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 37

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 21 Մարտ, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 80
Օսմանեան քօնսօլիտէ	13 77 1/2
Եգիպտական	381 25

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Շաբաթ գիշեր Բերայի Նոր Թատրոնին մէջ արտաքոյ կարգի ներկայացում մը տրուեցաւ ի նպաստ Հասգիւղի Ընթերցասիրաց ընկերութեան. Ներկայացուած խաղերն էին ԳՈՐԾԱԽՈՐՔ և ԼԻԼԻ. բաց աստի, Օր. Հասէլմանս և Պ. Կայեառ օբէռայի կտորներ երգեցին։

Խաղերուն նկատմամբ խօսելէ յառաջ, աւելորդ չենք նկատեր Արեւելքի ընթերցողաց ուշադրութեանն յանձնարարել Ընթերցասիրաց ընկերութիւնն, որ նպատակն յոյժ օգտակար կը թուի մեզ։ Երբ Միացեալ ընկերութիւնք և Համանման միութիւնք յաջողութեամբ կը գործեն յօգուտ գաւառացի հայ մանկտւոյն, ձրիապէս դաստիարակել տալով զայն, ամբողջ ազգն իրաւամբ կը համակրի նոցա և կը քաջալերէ զայնս իւր առատ նուէրներով. փափաքելի է սակայն որ Պոլսոյ Հայք, երբ կ'օժանդակեն իրենց գաւառացի կարօտ եղբարց զաւակներուն կրթութեան գործին, չի մոռնան նաեւ մայրաքաղաքիս աղքատ հայ մանկտին։ Ցորչափ չքաւոր ուսանողն հարուստ ուսանողին դիւրութիւններն չը վայելէ կրթական տեսակէտով, դաստիարակութիւնն ընդհանրապէս անհաւասար կերպով պիտի բաշխուի մարդկութեան և խելացի աղքատները պիտի մնան յաճախ տգէտ, մինչ ապուշ հարուստները պիտի ստանան խնամեալ թէեւ ստէպ ամուլ կրթութիւն մը։

Պոլսոյ ամեն թաղերուն մէջ, քանի՛ քանի՛ սրամիտ հայ պատանիք կ'ստիպուին դադրեցնել իրենց մտաւոր մշակումն, որք շնորհիւ թերեւս յաջողէին օր մը փայլիլ և օգտակար ծառայութիւններ մատուցանել մարդկային ընկերութեան. քանինե՛ր, որք կը ստիպուին լքել դպրոցն զի իրենց ծնողք չեն կրնար ընձեռել նոցա թուղթ, գրական պիտոյք եւ այլ դպրոցական ծախքեր։ Այդպիսի ուշիմ և կարօտ մանուկներն պաշտպանելու համար ահա կազմուած է Ընթերցասիրաց ընկերութիւնն, 1882ին։ Այժմ ունի քառասուն երկու պաշտպանեալներ, որք կը յաճախեն պետական եւ ազգային վարժարաններ։ Նպատակն արժան է ամեն քաջալերութեան և փափաքելի է որ Ընթերցասիրաց ընկերութիւնն, ճիւղեր ունենալով Պոլսոյ ամեն թաղերն, կարենայ գործել աւելի ընդարձակ շրջանակի մը մէջ։

Ընկերութիւնն ամեն տարի ներկայացում մը կուտայ, գոցելու համար պիւճէի տարեկան բացն. այս տարի ալ այդ նպատակաւ կազմակերպուած էր շաբաթ երեկոյեան հանդէսն, ընդ հովանաւորութեամբ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիի։

Գործադրելէն յառաջ, որ նիւթն անծանօթ չէ Արեւելքի ընթերցողաց, Օրիորդ Հասէլմանս, որ հզօր և սիրուն իւր ձայնովն համակրութեամբ կ'ունկնդրուի միշտ թատերասէր հասարակութենէն, ԳԱԼԱԹԷԱ [illegible], ՌՈԲԷՌ ԼԸ ՏԻԱՊԼի մէկ կտորն և Ֆօռի [illegible] Ալէլուիան երգեց, մեծ ճարտարութեամբ։ Կարգադիր մասնախմբին կողմէ ծաղկէ գեղեցիկ փունջ մը և պսակ մը նուիրուեցան իրեն և ժողովրդեան կողմէ եռանդագին ծափահարութիւններ, որք ստիպեցին զՕրիորդ Հասէլմանս կրկնել կայտառ և աշխոյժ [illegible]։

Ապա, ներկայացուեցաւ ԼԻԼԻ, օբէռէդ երեք արարով, խօսք Աննըքէնի և Միյեօի, երաժշտութիւն Էռվէի։

Ամէլի կամ Լիլի սիրուն աղջիկ մ'է. կը սիրէ երիտասարդ ու պարզամիտ զինուոր մը, Անթօնէն Բլանշար, զոր ընդնշմարած է մի քանի անգամ իւր տան մօտերն և յոյժ կը կարծէ սիրուիլ, առանց անոր հետ խօսած ըլլալու։ Բլանշար կը սիրաբանէ Լիլիի սպասուհւոյն հետ և զայն տեսնելու եկած պահուն Լիլիի տան մէջ կը մոռնայ իւր շեփորն։ Լիլի կը գտնէ ու կը հնչեցնէ զայն։ Բլանշար կուգայ. դեռահաս աղջիկն կը կարծէ թէ եկած է կնութեան խնդրելու զինքն և, շնորհալից ու բծնուն, կ'առաջարկէ դիմել հօրն, զգացնելով թէ ինք կանխապէս տուած է արդէն իւր հաւանութիւն։ Բլանշար, անփորձ և երկչոտ, բան մը չհասկնար.—Շեփորս հօրը քովն ըլլալու է, կ'ըսէ. անորմէ ուզենք։ Բլանշար հօրն հետ ալ կը տեսակցի։ Ծիծաղաշարժ տեսարան։ Բլանշար կը պահանջէ որ իսկոյն յանձնուի իրեն իւր խնդրածն։ Հայրն, կարծելով թէ աղջըկան ձեռքն կը խնդրէ, կը մերժէ։ Բլանշար կը զայրանայ, կը բողոքէ։

—Բայց վերջապէս, կ'ըսէ, ի՞նչ իրաւամբ կը պահէք ձեր մօտ ինչ որ ձերը չէ։

—Ի՞նչ, ձեր չէ՞։

—Այո, ձերը չէ. կառավարութեան ստացուածքն է։

—Աղջի՞կս, կառավարութեան ստացուա՞ծք։

—Ոչ, շեփորն։

Եւ կը պարզուի ամեն բան։ Զինւորն կ'առնու շեփորն ու կը մեկնի։ Լիլի կը համոզուի թէ չէ սիրուած անորմէ և կը հաւանի ամուսնանալ ակամայ՝ Պառօն տը լա Կուանժ Պաթըլիէռի հետ, որմէ չախորժիր բնաւ։

Կ'անցնին տարիներ։ Պառօնն ու Պառօնուհին չեն կրցած ներդաշնակ կենակցութիւն մ'ունենալ. ամեն օր փոխադարձ տրտունջք, գանգատք, վէճեր։ Բլանշար տեղակալի աստիճանին կը բարձրանայ և բարեկամանալով Լիլիի ամուսնոյն հետ՝ օր մը կ'այցելէ զայն, կը տեսնէ Լիլին։ Հին սէրը կը զարթի թեթեւամիտ կնոջ սրտին մէջ. այլ այժմ, անփորձ զինուորին տեղ, բազմափորձ պաշտօնական է իւր առջեւ.... Այդ օրէն ինն ամիս յետոյ Լիլի աղջիկ մը կ'ունենայ։

Երբ երրորդ արարուածը կը բացուի, երեսուն տարիներ անցած են աղջկան ծնունդէն ի վեր։ Պառօնն ու Պառօնուհին ծերացած են։ Զուարթ ու գեղանոյշ աղջկան տեղ, դժխեմ ու չոր պառաւ մը, որ ամեն բանէ դժգոհ է և, չարացած ու զառնացած, կը սիրէ չարչարել իւր չուրջ գտնուողներն։ Թո՛ռ մ'ալ ունի, Անթօնին, հազիւ հնգետասանամեայ, սիրուն այնքան որքան էր ինք երբեմն։ —Բլանշար ալ ծերացած է. այժմ զօրավար է ֆրանսական բանակին և անդամ Մերակուտի ժողովոյ։ Իւր եղբօրորդին, Ռընէ, կը սիրէ Անթօնէնն և կը սիրուի անկէ. այլ Լիլի կ'ընդդիմանայ նոցա ամուսնութեան, զի Ռընէ կատաղի արմատական մ'է մինչ ինք ծայրայեղ պահպանողական մը։ Զօրավարն, ուսկից անծանօթ են իւր եղբօրորդւոյն սիրած աղջիկն և նորա ծնողք, Ռընէի աղաչանաց վրայ կ'երթայ տեսնել զայնս։ Լիլի եւ Բլանշար կը ճանչնան զիրար։ Եւ պառաւն որ ցայն վայր մերժած էր հաւանիլ այդ ամուսնութեան, զօրապետին թախանձանքներէն կը յաղթահարի։

—Դու կը սիրէիր զիս, կ'ըսէ սա նմա, եւ եթէ ինձ հետ ամուսնացած ըլլայիր, գուցէ այսօր աւելի յստակ ըլլար խիղճդ։

Այս փաստը կը բաւէ իրեն համար եւ Անթօնին ու Ռընէ կ'ամուսնանան, մինչ զօրապետն ու Լիլի կսկիծով ու տրտմութեամբ կը յիշեն անցեալն, երիտասարդութիւնն գեղածաղիկ, որ տեղի տուած է ցուրտ ալեոյթին։

Այս է ահա խաղին նիւթն։ Տիկին Լասալ կատարեց Ամէլիի և Անթօնինի կրկին դերերն մեծ շնորհօք ու ճարտարութեամբ։ Զարմանալի թուեցաւ մեզ ապաքէն որ մինչ ծաղկէփունջ ու ծաղկեպսակ չը խնայուեցան Տիկին Հասէլմանսի, Մասնախումբն չէր մտածած ծաղկեփունջ մ'ալ նուիրել Տիկին Լասալի, որ աներկբայ շաբաթ գիշերուան ներկայացման մէջ կարեւորագոյն տեղն գրաւեց։

Պ. Տուշէ, որ այս ձմեռ այնքան գնահատուեցաւ թատերասէր հասարակութենէն, Անթօնէն Բլանշարի դերին մէջ ի յայտ ածեց անվիճելի հեղինակութիւն մը և՝ Տիկին Լասալի հետ՝ Լիլի յաջողութեան գլխաւոր տարրն եղաւ։

Ներկայացման զուտ հասոյթն՝ հակառակ Կարգադիր Մասնախմբի փոյթեռանդ աշխատութեան՝ չէ համապատասխաներ կարծեինք սպասուած արդիւնքին։ Ցաւով կը հրատարակենք զայս, քանզի Ընթերցասիրաց Ընկերութեան ազգօգուտ նպատակն՝ ըստ մեզ՝ արժանի է մեծագոյն համակրութեան և քաջալերութեան։

* * *

ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐԻ ՀՆՉՈՒՄՆ ԵՒ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԱՀԱՅՈՑ ԵՒ ՏԱՃԿԱՀԱՅՈՑ ՄԷՋ

Բ.

Վենետիկի Մխիթարեան հայրերը, որոնք այնքան մոլեռանդութեամբ էին պաշտպանում մեր նախնեաց գրականութիւնը և լեզուն, այնքան ճշգրտապահութիւն էին կատարում դէպի հայկական նախնին, հնութիւնը, որ դեռ հազիւ մի երկու տարի առաջ պնդում էին թէ հարկաւոր է մեռածը կենդանացնել, հարկաւոր է անուշադիր թողնել ժամանակի պահանջը և գործածութիւնից վերացած գրաբարը *) բանի ներմուծել ժողովրդեան բերանը և տարածել նոյնը հասարակութեան մէջ, այդ մի և նոյն Մխիթարեանները, կրկնում ենք մենք, մի երկար դարման [illegible] նշան ուժեղացնելով այսուհետ,— այժմ մի այդպիսի ստորական խնդրում, որպիսին է լեզուի կազմիչ տառերի հնչումն և ուղղագրութիւնը, բացարձակ պաշտպանում են այն, ինչ որ յայտնի երեւում է թէ աղաւաղում է այդ հնութեան դէմ, որը, այսինքն այդ նախնին, ինչպէս նոցա նոյնպէս և մեզ համար էլ նուիրական է։ Եւ այդ խառնուրդն արդարացնելու համար, ձգնում են նորան քօղարկել զանազան կասկածելի «[illegible]» և «[illegible]» կարծիքներով։ Եւ զարմանալի է այն պարագան էլ, որ նոքա այդ խառնուրդը համաձայնեցնում են նորի հետ, որով աւելի ծիծաղելի է դառնում խնդիրը։ Բացէք օրինակ, «Բազմավէպի» այդ համարի մէջ, Վիեննայի Ե. Արեւելագիտաց հնագիտական ժողովի առթիւ գրված ուսումնական հետազօտութիւնը՝ Etude sur la vallée de l'Araxe et ses trois villes anciennes վերնագրով։ Դուք պատահում էք այդտեղ թէ՛ նախնեաց տառադարձութեան ձեւին եւ թէ ներկայումս գործածուած եղանակին։ Կը տեսնենք այդտեղ թէ Babylone (Բաբելոն) և թէ Sepeos (փոխ. Sebeos—Սեբէոս). թէ Tigran (Տիգրան) և թէ Ardaches (փոխ. Artaches—Արտաշէս) և Gamsarien (փոխ. Kamsarien—Կամսարական) և այլն։ Միւս հնչման Վենետիկեան Մխիթարեան Հայրերը այդ անողորմ հնի քով, անտարբեր կերպով չարում են եւ նրա անպատասխանը պաշտպանում, աշխատելով մի կերպ միացնել այդ երկու անհաշտ ձեւերը։ Եւ փորձում են համաձայնեցնել—մանաւանդ թէ փառաբանում էլ են։ Գիտէ՞ք ինչ հիմունքով, ընթերցող։ Այն հիմունքի տրամաբանական սկզբունքով, որ թէպէտ մի նախնական գրութեան եղանակը՝ այսինքն ռուսահայոցը, ընդունելի է, (Հ. Տիրոյեան վարդ. մեծ զգուշութիւն է գործածում—երկիւղ է կրում պարզապէս, [illegible] կամ [illegible] ասելուց) համաձայն լինելով թէ՝ մեր ոսկեդարի և նոցա հետեւող մատենագրաց գործածած ձեւին, և թէ ընդհանուր հնդեւրոպեան քոյրութիւն լեզուաց, (դեռ հաստատուն են փաստեր [illegible] ապացուցանելու համար, բայց որովհետեւ [illegible] է, այսինքն փրանց [illegible] ծամածռի բ [illegible] է ստորական գործածութեան, (Թէկուզ օրինակ փաստ չը կայ դրա մասին), ուստի պետական հանձնարարութիւն միայն ցոյց տալով առաջինին պէտք է շարունակել գործածել երկրորդը պէտք է «[illegible]» ընդունել առաջինը եւ «[illegible]» ընդունել երկրորդը... բայց թէ ինչո՞ւ համար են այդպէս վարվում, այդ մասին ուսումնական լեզուաբանական հետազօտութիւնների վրայ հիմնված ապացոյցներ առաջ չէ բերում վեր. Հ. Տիրոյեան, պատճառ բերելով որ «Մշակի» մեծ խմբագիրն էլ ոչինչ լեզուաբանական կամ տրամաբանական ապացոյց «չէ ի մէջ բերել [illegible] պաշտպանելու համար»։ Ինչպէս է լինում որ նա «Մշակի» խմբագրին պարտաւոր է համարում «հաւաստի ապացոյցներ» առաջ բերելու [illegible] համար, իսկ ինքն իրան պարտաւոր չէ համարում նոյնին, ոչ թէ մի գաղափար այլ մի ամբողջ «[illegible]», կամ ինչպէս ինքն է ասում է մի «[illegible]» պաշտպանելու և նորա խոյս ի նախնեաց գիտութեան եւ ազգային լինելը ապացուցանելու համար, այլ բաւականանում է «միայն իւր հակառակ կարծիքը յայտնելով»։ Եւ այդ [illegible] էլ հիմնում է մի այնպիսի [illegible] վրայ, որի շուրջն են պտտում իւր բոլոր դատողութիւնները եւ որի մասին ինքն էլ կասկածում է թէ «[illegible]» կամ «նորալուր», «[illegible]» պիտի համարվի։ Իսկ ինչ վերաբերում է «Մշակի» խմբագրի «զարմանքին», որ չէ կարողանում հասկանալ [illegible], այդ մենք յանձն ենք առնում հասկացնել, բայց նախ հարկ է, որ քննենք Հ. Տիրոյեանի յօդուածի էական մասը, — որ է իւր «ենթադրութիւնը»։

Լսենք այդ «ենթադրութիւնը», որի ճշգրտութեան մասին այնքան քիչ հաւատ ունի ինքը հայրը, որ նոյնը պարզելուց յետոյ, խիղճն ստիպում է ասելու. «Ենթադրութեան կ'առնունք այս մեր կողմէն եւ ոչ ստոյգ կամ «[illegible]» [illegible]»։ Սորին հետ առաջին կէտից թուլանում է այդ կարծեաց ոյժը, երբ նորա հեղինակը, առաջին քայլին խոստովանում է, որ նա ոչ թէ միայն «[illegible]» է, այլ մինչեւ անգամ «[illegible]» էլ չէ կարելի [illegible]։

«Երկու տրամաբանութեանց զանազանութիւնն, ասում է Հ. Տիրոյեան, յառաջ եկած պէտք է լինի երկու ամենահին գաղթականութիւններէ, որք տեղի են ունեցել ի Հայաստան, եւ կամ (եթէ ներելի առել) ռուսահայոց հնչումն, որով կը վարէր ի վերայ [illegible] գաղթականութեանց մինչ [illegible] եւ [illegible], որք հին գրաբար լեզուին կանոններն առանց երկին մեզ իրենց ինքնադիր եւ թարգմանած երկասիրութեանց մէջ. բայց այսու հանդերձ կարող չեղան ոչ մեր այբուբենին յոյն լեզուին համաձայն շարելով և ոչ նոցա յատուկ անուններն ըստ այնմ ի հայ յեղլով մեծամասնութիւն կազմող միւս գաղթականութեան հնչումն յարմարցնել իրենց հնչման. որով [illegible] *) Ճիշդ այժմեան մեր սովորութեան համեմատ, նաև [illegible] ազգային մատենագրաց՝ յառաջ վարեց իւր սեփական հնչումը, Պետրոս անունն արտասանելով Bedros և ոչ Petros, ինչպէս [illegible], ըստ մեր [illegible] ենթադրութեան»։

Ահա թէ ինչ հիման վրայ պահանջում են Մխիթարեանք թէ մենք իրանց ներկայ հնչումն և տառադարձութիւնը «ազգային արտասանութեանց օտար» չը համարենք։ Ցիշեալ ենթադրութիւնը, ինչպէս և զորան իբրեւ մեկնութիւն յառաջ բերված բացատրութիւնները, երկու կողման էլ իրաւունք է տալիս. օրինակ և ազգային է համարում թէ՛ մին և թէ միւսը. մին այս նորն արեւելեանը, ռուսահայոցը, վասն զի մեր մատենագրութիւնը և արքանի տառը պաշտպանում են նորան, և միւսը՝ արեւմտեանը, տաճկահայոցը, վասն զի հայ ժողովրդեան մեծամասնութիւնը, [illegible] ունէր ի նախնեաց անտի այդ տարբեր հնչումն և նոյնով է որ վարում է ցայսօր։ Տեսնո՞ւմ էք, որ և ոչ իսկ գծիւ մտնում է թէ այդ տարբեր հնչումը կարող էր առաջացած լինել մինի կամ միւսի վրայ, մի օտար, հզօր և երկարատեւ տիրապետող լեզուի ազդեցութիւնից, դէթ մասնաւորապէս։

Մենք այստեղ աւելորդ ենք համարում ընդարձակ բացատրութիւնների մէջ մտնել առաջին, այսինքն արեւելեան մասի պաշտպանութեան համար, ըստ որում հակառակորդ կողմն էլ նոյնին ընդդիմութիւն ցոյց չէ տալիս և բացարձակ [illegible] է հաշակում նորան։ Ուստի մեր յօդուածի նպատակը պիտի լինի քննութեան ենթարկել գլխաւորապէս երկրորդ մասը՝ — «Թէ իւրք հայ ժողովրդեան մեծամասնութիւնը (?) ի նախնեաց (?) անտի ունէ՞ր այս տարբեր հնչումը»։

Ա. ՍԱՐՈՒԽԱՆԵԱՆ

(Շարունակելի) (ՄՇԱԿ)

---

*) Այստեղ մենք աւելորդ չենք համարում կանգ առնել մի բայլ մի ոչ նուազ նշանաւոր կէտի վրայ։ Բօալօ, այդ անմահ երգիծաբանը՝ equivoque վերնագրով իւր satyre գրած ժամանակ իւր թոյնը նախ թափում է այդ բառի սեռի վրայ. վասն զի իւր ժամանակ դեռ ֆրանս. ակադեմիան վճռած չէր թէ դա արական է թէ իգական։ Այդպէս էլ մենք և մեզ հետ շատերը ստիպված ենք անել, «[illegible]» և «[illegible]» բառերի ուղղագրութեան մասին։ Ո՞րն է ուղիղ. [illegible], այսինքն Ր-ո՞վ պէտք է գրել թէ [illegible]։ Վենետիկի Մխիթարեանց եւ տաճկա-հայոց մեծ մասը գրում են վերջին ձեւով—այսինքն Ռ-ով։ Սակայն մենք հետեւելով մեր կենդանի լեզուի քրտնաջան վաստակաւոր գրողներին, Աբովեանին և ընդհանուր Վիեննայի Մխիթարեանց՝ — գրում ենք—Ր-ով— [illegible], [illegible], որը և ճշգրտագոյն է մեր կարծիքով. վասն զի նոյն իսկ այն իմաստն, որ ընդհանրապէս տրվում է այդ բառերին, ապացուցանում է, որ դոքա պէտք է մայրական ձեւ ունենան։ [illegible], այսինքն [illegible] կարգել, [illegible], այսինքն [illegible] և այլն։ Միայն մենութիւն է թէ [illegible] նշանակում է [illegible], կամ [illegible], [illegible] բառեր։

*) Հ. Տիրոյեանի այդ յօդուածագրութիւնից՝ տեսնենք սա հետեւութիւնն էլ գուցէ հանենք, թէ ուրեմն տաճկա-հայերը մեր նախնեաց [illegible] յաջորդներն են, իսկ ռուսահայ ժողովուրդը՝ հայոց [illegible]։ Եւ ինչո՞ւ չը հանենք, երբ այդ վիպվում է....

ԳՐԱՏՈՒՆ Փ. ՔԱՐԴԱՇԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ փողոց 14

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ պատրաստ ունի Հայերէն, Թուրքերէն և Ֆրանսերէն ԱՄԵՆ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ, ինչպէս նաեւ թէ ի Պոլիս և թէ ի Վենետիկ, ի Վիեննա, յԵրուսաղէմ և ի Զմիւռնիա տպագրեալ ամեն տեսակ գրեան։

Ցարաբերութեան մէջ լինելով Եւրոպիոյ բոլոր գրավաճառաց հետ, գրքերու կամ գաղղիական այլ և այլ պիտոյից համար իրեն տրուած ամէն յանձնարարութիւն ԸՆԴ ՓՈՅԹ կը կատարէ ՃՇԳՐՏՈՒԹԵԱՄԲ և շատ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ պայմաններով։

Ցանձնարարութիւնք կը հասնին 10 կամ առ առաւելն 13 օր յետոյ։

Գրատունս յանձն կ'առնու 10 Ֆր. կամ աւելի արժող իւրաքանչիւր հատոր յանձնել ՀՈՍ նոյն իսկ ՓԱՐԻԶԻ ԳՆՈՎ, առանց ոչինչ յաւելման, իսկ 10 Ֆրէ նուազ արժող իւրաքանչիւր հատոր, Ֆրանքը 5 ղրշ հաշուով։

ԱԶԴ

Ժ. Տ. Ծանէթթիի դրամատունը կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոց 103րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ մարտ 31ին Արքունի Փօլերանոցին մէջ։

550 թիւեր պիտի շահին։

ՄԵԾ ՇԱՀԻՆՔ 600,000, 60,000, 20,000 ֆրանք և այլն։

Որպէս զի ամեն ոք կարենայ փորձել իւր բաղդն, որոշած եմ խիստ զեղչեալ գներով Բաժնէթեր ծախել, որք մատչելի են ամեն քսակներու։

Այսպէս մէկ ամբողջ տոմսը կը ծախուի 5 ղրուշի, մինչդեռ յառաջագոյն կը ծախուէր 7 1/2ի. կէս տոմսն 3 ղրշ. ի, մէկ քառորդ տոմսն 2 ղրուշի։

Շահուց մէկ հինգերորդին իրաւունք ունեցող 50 տոմսն ի միասին կը ծախուի 60 ղրուշի, 25 տոմսն ի միասին 30 ղրուշի, 10 տոմսն ի միասին 12 ղրուշի, 5 տոմսն ի միասին 6 ղրուշի։

Այս տոմսերէն ստանալ փափաքողք պարտին ժամանակաւ դիմել իմ գրասենեակս։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութեանց հետ պէտք է ղրկել փոխարժէքը։

Դիմել առ Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹԻՆ

Կալաթա, Գօմիսիօն խան, թիւ 18

ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՆ ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՏՐ. ԺԱՔ ԿՐՈՍՄԱՆ, փորձառու ակնաբոյժ որ երկար ատեն աշխատած է Բարիզի ակնաբուժական Գլինիքին մէջ, աչքի հիւանդութեանց դարմանման համար ակնարան մը բացած է ի Պոլիս, Վարդանեան դեղատան մէջ, Եէնի-Ճամի, 12, և աչքի ամեն տեսակ գործողութիւն, քննութիւն, ակնոցներու ընտրութիւն եւ այլն յանձն կ'առնու։ Կը դարմանէ նաեւ կոկորդի հիւանդութիւններ։

Խորհրդակցութիւնք ամեն օր առաւօտեան ժամ 4էն մինչեւ 6 ըստ Թրքաց։

Ուրբաթ օր, ձրի խորհրդակցութիւնք աղքատաց համար։

Ի Բերա, ժամ 6էն 8, հիւանդ կ'ընդունի իւր բնակարանը, Կլավանի փողոց, 9։

5—30

ԴԵՂԱՐԱՆ Ա. ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ Սուլթան Պայազիտ Օրթըլար Պաշի թիւ 33 դեղատունն, որ քիչ ժամանակի մէջ հանրածանօթ եղած է, այս անգամ ամեն մասամբ իւր տեսակին մէջ առաջին կարգի հաստատութիւն մ'ըլլալու համար որ եւ է ջանք խնայած չեմ, որպէս զի յարգոյ յաճախորդք չափազանց գոհ լինին։ Դեղարանս գիտովը պիտի գտնեն առաջին տեսակէ եւ մեծ խնամքով պատրաստուած թարմ դեղօրայք, քիմիական ընտիր բաղադրութիւնք, բժշկական գործիներ, զուտ Նորվէկիայի ձկան իւղ, ամեն տեսակ քօնսէրվներ, քինաքինայով պորտօ գինիներ, մալակի գինիներ, հոտաւէտ իւղեր եւն եւն, եւ դեղագրոց ընդ փոյթ պատրաստութիւն՝ խիստ չափաւոր գիներով։

Նաեւ մեր դեղարանին մէջ ամեն կէս օրէն վերջը բժշկական խորհրդակցութիւնք պիտի կատարուին ազգային ճարտար բժիշկներէն Տօքթ. Թիւրապ եւ Տօքթ. Ա. Թէրզեան էֆէնտիներու կողմանէ։ Տօքթ. Թէրզեան էֆէնտի որ կ'զբաղի մասնաւոր կերպով կուրծքի եւ կոկորդի հիւանդութեամբք, ուրբաթ օրերը ժամ 7-9 ձրիաբար պիտի դարմանէ տնանկաց հիւանդները։

Ատամնաբոյժ Մեծ. Ժոզէֆ էֆ. Պիլլօրեան եւս պիտի դարմանէ մեր դեղարանին մէջ ամեն օր։

5—30

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Իզմիրտէ պուլունան վէ պուլունտուրուլաճագ օլան սունուֆը ասաքիրի Շահանէնին պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի մարթընտան շուպաթը գայէսինէ գատար խարճլըգլարի իչին մուգթազի էրզագըն մահալլինտէ միւնագասայա գօնուլան,

Տագիգին' պէհէր գըյէսի էլլի,
Նիւշիւտին' նիւզ ալթմըշ,
Երզին' ալթմըշ պէշ,
Սապունին' իւչ եիւզ գըրգ տէօրթ,
Չէյթին' եիւզ գըրգ տէօրթ,
Խուրմաճէյթին' իւչ եիւզ տօգսան տօգուզ,
Համալին' իւչ,
Քէօմիւրին' օն տէօրթ,
Շալէնին' եիրմի տէօրթ,
Սամանին' օն պիր,
Կազըն' գըրգ եէտի,
Շէքէրին' սէքսէն պէշ,
Գուրու ֆասուլեանըն' գըրգ տէօրթ,
Բաթաթէսին' օթուզ տէօրթ,
Չէյթունըն' սէքսէն եէտի,

Սապօնըն' եիւզ օն տէօրթ քարայա մահալլի թալիպի էօզէունէ օլտուղունտան, պու րաճա իհալէսինա թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ուսումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

9 մարտ 1887

Նօ. 13 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ մալիյէսի ֆապրիգասը իչին իխթիյաճ օլունան նիւմունէ վէ շուրուտը մուգարրերէսինէ թէվֆիգըն մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պէշ պին գըյէ ճէվիզ եաղը գըրգըմըր քէչի գըլըն պէհէր գըյէսի ալթը պուչուգ ղուրուշա թալիպի էօզ թէսլիմ օլուպ մարթըն օն պիրինճի չարշէնպէ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլ իճրա մէգաքիր կիւնէ գարարը գաթիյսի վիրիլէճէկինտէն, իթթայա թալիպ վէ օն իքինճի փէնշէնպէ կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէմինաթլարըն պաղլիպ պուլունանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

7 մարտ 1887

Նօ. 11 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ Թաշնիյէ խտարէսի իչին միւպայաա օլունաճագ օլան օն պէշ պին քիլօ ճէվիզ պուղտայըն իշպու մարտը րումինին օն պիրինճի չարշէնպէ կիւնիւ գարարը գաթիյսի վիրիլէճէկինտէն վէ օն իքինճի փէնշէնպէ կիւնիւ թէգարրիւր խտէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէմինաթը գարապուլ օլունաճաղընտան, իթթայա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

7 մարտ 1887

Նօ. 12 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի րումիյէսի զարֆընտա ինշաաթը աքէրիյէ լազըմ իչին մէվգըի միւնագասայա գօնուլան սէօյլէյիփ վէ պասամագլըգ վէ գօրնիշ վէ սըրարիշլիք վէ տէօշէմէլիք Թրիէսթէ թաշլարը իլէ թօմրուգ վէ էնվաի միւխթէլիֆէ տէօշէմէլիք մալթա վէ միւթէնէվվի ֆրէնկ մէրմէրլէրինին մարտըն օն պէշինճի բազար կիւնիւ գարարը գաթիյսի իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն խիթիճքեամ վէ ինշաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր.

7 մարտ 1887

Նօ. 8 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի րումիյէսի զարֆընտա ինշաաթը աքէրիյէ լազըմ իչին մէվգըի միւնագասայա գօնուլան էննասը միւխթէլիֆէ թօմրուգ վէ էնվաի միւխթէլիֆէ տէօրթ քէօշէ վէ եասը թիմուրլարըն մարտըն օն պէշինճի բազար կիւնիւ գարարը գաթիյսի իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն խիթիճքեամ վէ ինշաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր.

7 մարտ 1887

Նօ. 9 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԸՐԱՍՔԷՐԻ

Պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի րումիյէսի զարֆընտա ինշաաթը աքէրիյէ լազըմ իչին մէվգըի միւնագասայա գօնուլան չամ վէ մէշէ վէ գայըն վէ չէքիւտ ճինս բէքէմէզ էնվաինին մարտըն օն պէշինճի բազար կիւնիւ գարարը գաթիյսի իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն խիթիճքեամ վէ ինշաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր.

7 մարտ 1887

Նօ. 10 2—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788,964

ՆՈԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վտանգաւոր գիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղի համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամարկղներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և պլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

ՈՒՂՂԱԿԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԷՆ ՍՊԱՌՈՂԻՆ

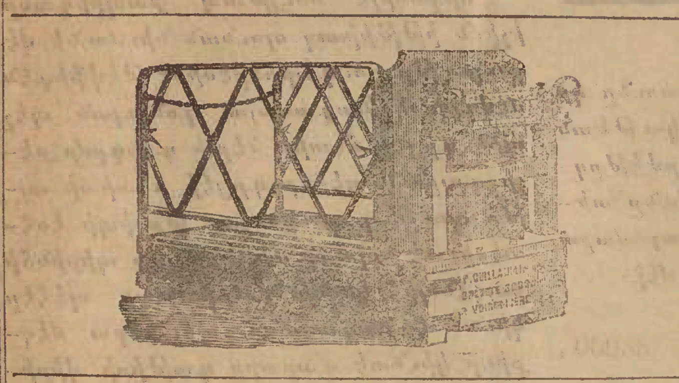

ՏԱՐԱԶԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ
Բ. ԿԻՅՈՄԷՆ
Արտօնեալ գործարանատէր
ի Վուառօն (Իզէռ)
Ֆրանսա

- Դրամարկղ
- Պատին մէջ դրուելիք արկղ
- Առձեռն արկղիկ
- Կառքի դրամարկղ
- Ապահովութեան նկուղներու դռներ և վանդակներ
- Ամենազգի կղպէքներ
- Զամ և կղինք
- Առձեռն տատանոց
- Տատանոցով կամուրջ կառաց, անասնոց եւ կշռման համար
- Ընդ օրինակութեանմ [illegible]

Պատկերազարդ ցուցակը ձրի առաքի կը ղրկուի երբ նամակաւ ուզուի [illegible] լեզուներէն, ներկայացուցիչ վասն Արեւելից, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, Կ. Պոլիս։

HUILE DE HOGG

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԽԻՂՈՑ ԱՆՀԱՄՆ ԵՒ ԱՆՀՈՏ

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդուութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքառաջեց հիւանդութիւն, հազբուխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռոյցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրբեւն, սպիտակ ղաշտան, ընդհանուր տկարութիւն եայլն. Նաեւ տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը լամուի։

Զգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահավէտական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբր թէ անոնցմէ աւելի ազդուութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշ բանի չեն ծառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդոտնելու զզուեցնելու և հոգնեցնելու, երբեմն շատ վտանգաւոր ալ կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, *որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի։ Դոքտոր Հօկի անունը և Բարիզի բժշկական ճեմարանին բժշկական գործոց պրոֆ. Պ. Լ[illegible] վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շշի կլլեղին վրայ կը գտնուի։ Տէյլա Ուստայի եւայլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառացքով կը գտնուի։*

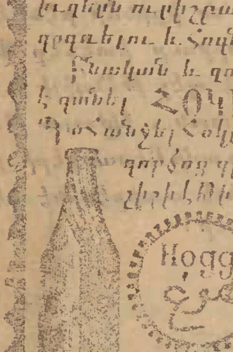

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ Հօկի մորթի ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղղիոյ կառավարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուստի այս մասին ուշադրութիւն ընելու։

գործարանի նշանը։

[illegible]

ԾՆՁԱՌԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ԾՆՁԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐԲՈՒԽ, ՀԱԶ, ՊՐՈՆՇԻԴ, ԴՈՒՄ, ԹՈՔԻ ԲՈՐԲՈՔՈՒՄ, ԹՈՔԱԽՏ, ԱՐԵԱՆ ԹՔՈՒՄ *յաջողապէս կը դարմանուին*

ՏՐ. ՏԸ ՔՕՈՒԱՓԻ ԳՆԴԱԿՆԵՐՈՎ

Բաղկացեալ Քօուափ եղեւնով

Փորձուած Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ—Ֆրանսական կաճառէն ներկայացեալ

Կ. Պոլսոյ մէջ ընդհ. կեդրոնատեղին է Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ *կեդրոնական դեղարանն 244 Բերայի Մեծ փողոց։*

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիլթոլ, Ուիլթոլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթեքանի փողոց Իզզէթ բաշա խան Թիւ 6։ 507

ՃՇՄԱՐԻՏ ՋԵՂՋ

Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ *հիմնուցանեն թէ սկսած են զեղչեալ գներով վաճառել իրենց ապրանքները մ'որ յայտարարութիւնը ձեռքը կը գտնուին, որոյ քանակութիւնը կ'սոչի և կը զեղչուի ամառուան միջոցին իւրաքանչիւր յաճախորդի գնելիք վաճառաց տեսակի ու քանակութեան համեմատ։*

Բազմատեսակ վաճառք ընտանեկան պիտոյից վերաբերեալ։

Ամերիկեան կոմպլատիկ, քալօշ և վերարկու պատուական ու գիմնազիու, շատ աժան գներով կը ծախուին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, *Եէնի համիի դրան կից, Բէրքէմէզ բաղա ի Ղալաթիա։*

ՍԻՆԿԵՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Ղալաթիա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ուղիղ կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրփուլի և Արեւելից գիծ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալէքսանտրիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անաթոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերեան	5500
Արաբեան	3700	Իլլիրեան	5500
Պավարիան	6000	Իդալեան	5500
Պուլկարեան	6000	Լեգաթեան	2200
Քարթէճեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիսպոն	800
Ջուլըյ	700	Օբորթօ	700
Էճիբշըն	3700	Բերսեան	3800
Ֆասքիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆլորիտեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միւմէյէզ խան, Ղալաթիա
Լէյլանտ, Թապանաւոք, Ֆրետ. Լէյլանտ և Ընկ.
Լիվըրփուլ

ԲԱԲԱՑԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլի, Մեծերկրականի և Օտեսայի գիծ
կանոնաւորապէս բեռով

Շոգենաւք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ալպ Մաֆէա	3,000	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	3,500	[illegible]
[illegible]	2,800	[illegible]

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վո[illegible] նաւք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանդստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲՈՒՐ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

513

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլի և Մեծերկրականի գիծ - բեռով ուղեւոր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրոս	4000	Օսիրիս	3000
Օսմանլի	4000	Ներեիս	3000
[illegible]	3250	Պերու	3000
Թիգր	3250	Լոտոս	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
Մարիօթիս	3250	[illegible]	700

Բեռ շոգենաւը, Նաւապետ Ֆորիպըր, ամսոյս դէպի 24 ին Լիվըրփուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

515

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ուղիղ գիծ մ'ունին և կը բանին Լիվըրփուլի և Մեծերկրականի գիծ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոստոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդըրի, Պրատֆորտի և և համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայ մը։ Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕՆԻ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալա փաշա խանին Ղալաթիա

511

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Լօնտոնի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մառպօ	2,500
Պասսանօ	3,500	Մէլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէլլօ	2,600	Օլիվարօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օրլանտօ	4,500
Գամէօ	2,400	Օթթօ	2,000
Գոթօ	2,000	Ռաբիտօ	1,200
Գոմօ	2,700	Ռոլլէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Ռուաքէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Ռիկօ	2,800
Էրաթօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Էրաքօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալգօն	800	Ռոլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռոմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռոսէտօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալերնօ	4,000
Կինտալա	2,200	Սամբօ	2,000
Կօզօ	,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	,200	Սորէնտօ	4,300
Համպօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ա. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թեքլա	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թոլէտօ	2,800
Ճիլօ	2,300	[illegible]	3,600
Քէլօ	2,000	[illegible]	1600
Քոմօ	2,200	Ուիլսօ	3,000
Լէօ	2,000	Ձէրօ	41.0

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ՖՐԷՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմէյէզ խան Ղալաթիա

514

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Այստօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	10,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Էսմէն Բարարեր
» Ընդհանուր գործակալ. Մ. Նազարէթ Եազըճեան

Ֆրանքօ-Հօնգրուազ կենաց անունով ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր աղջկանց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Անձերը կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել, կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար։ Ասոր որպէս հաստատութեան լաւագոյն ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հօնգրուական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր առաւելութեանց որ մէն մի տարի Պիւտաբէշթի մէջ ի ներկայութեան կառավարական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ առնելու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։

Ամեն կերպէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Օրին. —30 *տարու անձ մը տարին մի անգամ 1 ½ ոսկի տալով* 200 *անգլիական ոսկիի ապահովագրութիւն մը պատրաստած կըլլայ իւր ընտանեաց և յն. և յն։*

Փափաքողք ազատ են ընկերութեան պատուաւորութեան և հաստատութեան մասին տեղեկութեան առնել Եւրոպայի մեծ դրամատուններէն։

24, Բերքէմզէ փողոց, Ղալաթիա

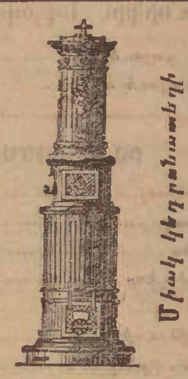

Հ. ԼԱՆԺ

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղինձ, ձուլածոյ և թափծու երկաթէ)

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՉՄԻՆԷՆԵՐ
ԲԷԴՐՈԼՈՎ, ՏԱՔՑՈՂ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ
ԵՐԿԱԹԵԱՅ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ
Ամեն տեսակ գործիք
ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ
Նորագոյն ձեւով գործանաց
ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՔ
Տատանոցք-կշռորդք-Ցորենի կշռորդ
ԴԱՆԱԿՆԵՐ
Քրիսթոֆլէ ոսկերչական գործեր

32 Մահմուտիյէ փողոց, Ղալաթիա

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1887 Մարտ 1 Կիրակի օրէն սկսեալ մինչև Մարտ 31

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ ելնող շոգենաւոց [illegible] ժամերը

Ժ. Վ. Թ.

12 30 Ենիմ. Մէզարք. Պէօյ. Թարապիա Ենիքէօյ (Ենիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 32
1 5 Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպ. (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 22
1 30 Ր. և Ա. Գավ. Ենիմ. Մէզպ. Պէօյ. Թար. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 17
3 — Ենիմ. Մէզարք. Պէօյ. Թար. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք (Պէպ. պիտի հաղորդակցի) 34
4 30 Ենի. Մէզ. Պէօյ. Թար. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպ. Արն. Գուրուչ. Օրթ. Պէշ. 33
5 30 Ենիմ. Մէզ. Պէօյ. Թար. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 22
7 — Ենիմ. Մէզարք. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգօզ Բաչապ. Ենիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 1
8 15 Ա. և Ր. Գավ. Ենիմ. Մէզարք. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. (ուրբաթ օրերը Սթէնիա պիտի հանդիպի) 20
10 — Մէզարք. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ր. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշ. 19

Արնավուտքէօյէն կամուրջ ելնող շոգենաւոց ժամերը

12 30 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 34
1 10 Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 1
1 40 Պէպ. Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 25
2 15 Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. Գապ. 19
2 50 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 4
3 30 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գապ. 25
4 — Պէպէք Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. 19
4 45 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 4
10 55 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 22
11 15 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ 1

Ասիական եզերքէն կամուրջ ելնող շոգենաւոց ժամերը

12 30 Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ. 19
1 — Պէյգօզ Բաչպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 23
1 35 Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյ. Գուզկ. 33
2 45 Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. 32
3 — Պէօյ. Թար. Պէյգ. Բաչապ. Ր. Բ. Մահ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 20
4 — Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկիւտար 17
4 15 Պէյգ. Բաչպ. Գան. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք. 23
8 45 Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաչապ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Իւսկիւտար (Ուրբաթ օրերը Ր. Բ. Մահ.) 25
10 30 Գանտիլլիէն ուղղակի Չէնկէլքէօյ 23
11 1 Գուզկունճուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ 33

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

4 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք. Ր. Հիսար Պօյաճ. Սթէն. Ենիք. Թար. Պէօյ. Մէզարք. Ենիմ. 34
2 45 Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Ենի. Թար. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. 33
3 — Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաչապ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. 1
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. 22
5 30 Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզր. Ենիմ. և Գավագներ 20
6 45 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պէօյ. 25
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Մէզար. Պէօյ. 19
10 30 Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյի. Մէզար. Ենիմ. 32
11 10 Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարք. Ենիմ. 20
11 40 Պէպ. Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. 22

Կամուրջէն Արնավուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

1 40 Ուղղակի Արնավուտքէօյ 19
2 15 Ուղղակի Պէպէք 4
2 55 Ուղղակի Արնավուտքէօյ 25
3 25 Ուղղակի Պէպէք 19
4 10 Ուղղակի Պէպէք 4
10 — Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար (Վոսփոր ելնող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 22
10 35 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք 1
11 10 Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար Պօյաճըքէօյ 25
11 40 Պէշիք. Օրթ. Գուրու. Արնավ. Պէպ. 19
12 5 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. 1

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

2 10 Ուղղակի Գանտիլլի 32
2 45 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Բ. Փաշաբաղչէ Պէյգ. (ուրբաթ օրերը Ր. Բ. Մահ.) 23
3 25 Ուղղակի Գանտիլլի 17
9 35 Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 23
10 15 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Բաչպ. Պէյգ. Թար. Մէզ. Գավ. 11
10 40 Իւսկ. Գուզկ. Ր. (բացի ուրբաթէ) 3
10 55 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտիլլի Պէպէք (Գանտիլլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 4
11 25 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաչպ. Պէյգ. 23
11 45 Գապաթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. 33

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
——	6 5	——	7 5
——	6 35 Պէշիք	——	8 15 Պէշիք
12 30 Պէշիք	7 5	12 55	8 45
1 5	8 15 Պէշիք	1 20	9 15 Պէշիք
1 30 Պէշիք	9 —	1 35 Պէշիք	9 45
2 —	9 20 Պէշիք	2 20	10 10 Պէշիք
2 30	9 45	2 50	10 40 Գզ.
3 —	10 15 Պէշիք	3 20 Պէշիք	11 —
3 15 Ֆէրպօթ	10 40	4 5	11 25
3 45	11 — Գզ.	4 50 Պէշիք	11 50
4 20	11 25	5 30	12 5
4 30 Ֆէրպօթ	11 40	6 —	12 5 Գզ*
4 45 Վոսփոր	12 5	6 30 Պէշիք	
5 35 Պէշիք			

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
12 30 Պէշիք	6 35 Պէշիք	12 25	7 5
1 5	7 5	1 ...	8 15 Պէշիք
1 30 Պէշիք	8 15 Պէշիք	1 35 Պէշիք	8 45
2 15	8 50	2 5	9 10 Պէշիք
3 —	9 20 Պէշիք	2 45	9 50
3 15 Ֆէրպօթ	9 45	3 20 Պէշիք	10 15 Պէշիք
3 45	10 15 Պէշիք	4 5	10 50
4 15	10 50	4 50 Պէշիք	11 15
4 30 Ֆէրպօթ	11 10	5 40	11 40
*4 35 Վոսփոր	11 35	6 30 Պէշիք	12 5
5 — Պէշիք	12 5		
5 45			

* Այս երթեւեկութիւն Հրեից տօներուն եւ ուրբաթ օրերը չպիտի կատարուի։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԻՒԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

2 15 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 — » » (կիրակի օրեր ժ. 5 ին)
10 35 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 30 » » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
2 — կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
3 30 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կ. ժ. 4 45)
10 15 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժմ. 10 30 ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՒԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — » Գապաթաշ
3 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 15 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Այս երթեւեկութիւն կիրակի օրերը ժ. 5 15ին

Ծան. —Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։

Արտօնատէր Ս. ՑԱՄԱՏԵ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ [illegible]